

תיעץ / 11-02-33800

בית המשפט המחויז מרכז

17-02-2011

## התיקבל 38

מרמלשטיין דיויד, ר.ג. (ארה"ב) 467324671

Address: Cedar Rd. 8333, Elkins Park,  
PA 19027-2101, USA, Tel: (215)277-5806

על יד י-באת-כהן עורכת-הדין א פרת נ א ש  
79505 ד.ג. חוו-אשקלון, רח' הרימן 49, ניר-ישראל,  
טלפון: 08-6722692 פקסומיליה: 08-6755505  
E-mail: vas-law@bezeqint.net דוא"ל:

ה המבקש:

- גג ד -

קשר רנט א קאר בע"מ צ.פ. 52-003987-6

וחוב לב פסח, 4, לוד 71000, איזור התעשייה העפוני  
טלפון: 03-9775505

המשיב:

## בקשה לאישור ניהול תביעה לייצוגה

בית המשפט הנכבד מתבקש לאשר ניהול התביעה המוגשת במקביל לייענת, אשר מבקש להעניד כי נוחנה של המשיב לגובה דמי פיתוח רכוב בכלל, ולטובת עד ג' בפרט, בעת השברת רכבה בכלל, ולמבקש בפרט, אונט דין, ולחוות על כי תחול מגבה וז, וכן הшиб لمבקש את הסכום שנובטה מן אושית, וכן גמול נסף לו ולב"ג, והшиб לכל שוכני רכבה שבע השנים הקדומות להגשת ה התביעה סכוםים כ Allow שגבחה, לאור הemptret להלן.

### העובדות והמסמכים הרלבנטיים

1. המבקש, יהודי אזרח ארה"ב, איש עסקים אמיד, בן לניצולי שואה שהיגרו מאירופה לארה"ב. המבקש נוהג לבקר את בני משפחתו בישראל לפחות פעמיים בשנה.

2. המשיבה היא חברה ישראלית, העושה שימוש במותג "הרץ" ומשכירה רכבים לאנשים שונים בישראל. בעבר היה שמה "הרץ קשר רנט א. קאר ישראלי", אך בשנת 1985 שינה שמה לשם הנוכחי. זהה חברה פרטית, הנשלטה ע"י חברה פרטית אחרת "קשר מ. ג. השקעות בע"מ". זו מוצאה של חברת ע"י חברה פרטית שלישית, היא חברה "מאיר חברה למכונית ומשאיות בע"מ". כאמור, המשיבה היא חברה-בת לאמה וחברה-נכדה לסבורה. מצ"ב דוחות רשות החברות לגבי שלשות נספחא. אף אחת מהן אינה נסחרת בבורסה לנירות ערך, כי אין חברות ציבוריות. הדוחות התקופתיים השונים שלן אינם גלוים לציבור. מכאן, נתוני היקף ההשכבות והנכסות מהן מצויים רק בשליטת המשיבה, אמה סבתה.
3. ביום 31.1.2010 הזמן המבקש מאות סניף המשיבה בירושלים רכב, פיום 31.3.2010 עד יום 6.4.2010. מצ"ב העתק הזמנה נספח ב, הזמנה בוצעה דרך אתר "הרץ" הבינלאומי במרשתת. המבקש מסר פרטי כרטיס האשראי הבינלאומי שלו. בהזמנה צוין כי מחיר השכבה לשבוע זה יעמוד על 166 דולר אמריקן (\$). צוינו חיבורים אפשרים נוספתם (optional items not included in quote), כגון בגין נסיעות בכיביש 6, וגם בגין ביטוח הרכב בסך 70 \$. לשבוע (CDW). המבקש הוזהר שם, במסגרת "Warning Messages" כי אם השוכר מסרב תשלום ביטוח תוטל עליו "חובה לפוי הדין" לשלם ביטוח צד ג' – "if CDW is declined, third party property damage [TPPD] is mandatory". ברם, המבקש הוא אדם מנוסה המחזיק בכרטיס אשראי בינלאומי ונסע בחו"ל העולם פעמים רבות, וידוע היה לו כי חברת האשראי מכסה את הביטוח שלו (CDW).
4. מידע בדבר תעריפי השכבה מצוי באתר "הרץ" בישראל ראה נספח ג. צוין שם כי קיים "כיסוי צד ג' לבניין כרטיס אשראי מהויל המכילים את קופותיהם בישראל". זהו בדיקת מצבו של המבקש. לא נאמר שם בכל זאת "חייב" שוכר רכב במקרה של אי-תשולם ישיר של ביטוח מסוג CDW לידי המשיבה – תשלום חיווב כספי נוסף על דמי השכבה לעיל, עבור "ביטוח צד ג'" (TPPD). כאמור, מצגי המשיבה המפורטים בכתב של המשיבה בשלב הראשוני לאאותתו למבקש כי הוא צפוי לחיווב כספי נוסף מעבר ל-166 \$ זמי השכבות רכב לשבוע ימים.
5. הגיעו לישראל, התיציב המבקש בסניף המשיבה בירושלים. הוא נדרש ע"י נציג המשיבה שם, בו במקומות ובאותו מעמד, לחותם גם על "הסכם השכבה" באנגלית. מדובר בנוסח אחד בלבד המנוסח על-ידי המשיבה עצמה, ולא הוצג למבקש מראש. כמו כן לא התנהל כל מוקם על נספח ההסכם. בז', בעודו עומד בסניף עייף מטישה ארוכה מאה"ב ומזכה לקבל את הרכב – המבקש נדרש לחותם על חוזה בן 3 חודשים בעלי טקסט צפוף. המבקש התחיל לעיין בכל זאת לפחות בעמוד הראשון עליו נדרש לחותם בפועל. הוא גיליה כי הוא נדרש לשלם "ביטוח צד ג'" כאשר מהה המבקש על כך, וטען כי אינו מעוניין בכיסוי כזה, גם בכלל הכספי של חברת האשראי שלו, הודיע לו נציג המשיבה בסניף כי אם המבקש לא יסכים להתחייב לשלם גם "דמי ביטוח צד ג'" (TPPD) ואם לא יאשר בחותמו כי הוא "משמעותי" לכך, לא ימסר הרכב לידי. בנסיבות אלו, חתם המבקש בלית ברייה על סעיף זה בנוסח האנגליגם כן, ורק אז קיבל את הרכב שהזמין חדשניים ימים מראש (1).
- מודגש, כי הסעיף הרלבנטי בהסכם אינו סעיף "ברירה" (Yes/No) אלא קיימת רק אפשרות אחת: "YES".**
- מצ"ב העתקי ההסכם בשתי השפות, נספח ד-1 ונספח ד-2.
- ה המבקש לא אסף את כל ההסכם אלא רק חלקו מהרכב בשומו לחו"ל לפנות בוקר ביום 4.4.2010. העתק מלא נמסר למבקש (סורך) מאות סניף המשיבה בירושלים ב��וקו הבא בישראל, בינואר 2011. באותו מועד נמסר לוגם העתק הסכם בעברית, שאינו חתום.

6. מאוחר לניטילת הרכב מידי המשיבה גילה המבוקש כי מצד אחד בסעיף 4 להסכם (ברישא) נקבע כי השוכר זכאי לבחור (Select) אחרת מאפריזיות הביטוחיות המפורטות שם. אך, בסעיף 4א' נקבע כי "חובה" לפחות לרשות ביטוח צד י', לפי סעיף 4ג'. לא נקבע שם כי לשוכר "ברירת מחדל" לא לבקש כל כיסוי ביטוחי בזה. מצד שני, נקבע כי למשיבה אין אחריות לנזקי השוכר עצמו ולרכשו ו/או לצד ג'. ראה סעיף 4 סעיפא.
7. כאמור לעיל, כחלוף שבועיים מנטילתו, השיב המבוקש למשיבה את הרכב עם צאתו מן הארץ. יותר דיווק, כיוון שטיסטו היוצאות הייתה בשעתليلו מאוחרת מדי, השיב בנו אזוח ישראל את הרכב למשיבה למחמת בוקרה בסניפה הירושלמי. הבן היה ממילא "הנהג הנוסף" ברכב מפני שדיוח המבוקש למשיבה מראש.
8. בעת השבת הרכב, ערכה המשיבה חשבונית מס על-שם המבוקש, ומסרה אותה לבנו. העתק נקבע כנכספהה. כאשר עין המבוקש בביתו במסמך זה, התברר לו כי חייב בסכומים שונים נספחים, שכמעט הכפילו את התשלוט המקורי על-\$ 166, לו הסכימים המבוקש מראש. חיוב אחד נגע לנזק נטען לרכב, והוא אינו נשוא תביעה זו ורק כי אינו מותאים לבקשה ייצוגית. סכום שני נגע לחיוב נוסף בגין "הנהג הנוסף" - אך מאז השיבה המשיבה לрабוק סכום זה ע"י זיכוי דרך כרטיס האשראי שלו. לפיכך, נותר חיוב נוסף בסך \$ 63 - עבור "ביטוח צד ג'".
9. המבוקש פנה מיד תחילת לחברת האשראי שלו, ובהמשך למשיבה עצמה, בשיחות טלפוןות ובדו"ר אלקטרוני. התשובה שהתקבלה לגבי החיוב ה"ביטוחי" הניל היה כי כך מחייב החוק בישראל. מצ"ב העתקי התכתבות בדו"ר אלקטרוני נכפליה. כבר ביום 22.4.2010 כתבה נציגות שירות לקוחות בחבי הרץ לрабוק:
- "In Israel, if Collision Damage Waiver is declined, the Third Party Property Damage is mandatory. If Collision Damage Waiver is accepted, the Third Party Property Damage is also included."
10. בהמשך, כתבה גם מנהלת מרוץ שירותים ללקוחות במשיבה עצמה, בדו"ר אלקטרוני לрабוק ביום 16.5.2010, כך:
- "Your on-line quote did not include any insurance; in every car rental one must have insurance. In your case, your credit card covers rental insurance in Israel, hence you did not have CDW & TP insurance, but could take the TPPD which is mandatory in cases like these. As explained to Hertz International Costumers Service. This insurance is mandatory as specified on the rental's terms and conditions, clause 4a, if the renter declines the CDW coverage, the purchase of PTTD is mandatory".
- [ההצגות לא במקור – א.ו.]
11. המבוקש הוודיע לנציגות המשיבה בו-באים כי עדין אינו מבין כיצד הגדרת החיוב הביטוחי כ"ברירה" (Optional) בהזמנה חדשניים מראש, הפכה בעת קבלת הרכב בסניף ל"חובה" (Mandatory). מיד אחר כך, פנה המבוקש לייצוג משפטיבישראל ע"י ב"כ.ה'ם. מצ"ב העתק יופיע כח كونסולרי נכפליה.
- בשלב זה, התברר לрабוק באמצעות היוז' המשפטיא שקיבל, כי ענף השכנת הרכב בישראל מוסדר ע"י משרד התחבורה, באמצעות צו פיקוח על מצרפים ושירותים (השעת סיור, השעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה-1985, על תיקוני. מצ"ב העתק עם תיקוני הרלבנטיים לנוחיות אסםפתא 1 [להלן – "צו הפיקוח"].
- להלן הוראות הכו רובלנטיות לעניינו:

### 3. חובת רשות

(א) לא ישכיר אדם רכב השכירה אלא אם נתן לו המפקח רשות השכירה לפי פרק ו', ובהתאם לתנאי הרשות.

### 19. תנאים לקבלת רשות ממשרד השעות

(7) ברשותו ביטוח, להנחת דעתו של המפקח, לגבי כל הרכב לתקופת תקפו של הרשות;

### 40. תנאי השכירה

(א) לא ישכיר אדם רכב השכירה ולא ימסרנו לשוכר אלא אם כן נמלאו תנאים אלה:

(2) קיימים לגבי הרכב מイトח כאמור בסעיף 19(7);

### 41. הסכם השמירה

לא ישכיר אדם רכב השכירה ולא ימסרנו לשוכר לא אם כן חותם השוכר הסכם שנוסחו או שור בידי המפקח; הסכם יכלול, בין היתר פרטים אלה:

(7) מיטוחים נוספים על ביטוח החובה לפי פקודת ביטוח רכב מנوعי [נוסח חדש], התש"ל-1970<sup>1</sup>;

### 43. שימוש ברכב השכירה

(א) לא יהג אדם ברכב השכירה, אלא אם כן –

(1) קיימים לגבי ביטוח כאמור בסעיף 19(7);

19. כדי לברר אם חוזה ההשכרה של המשיבה בכלל, והסזרי הביטוח מול השוכר בפרט, קיבלו אישור הרגולטור לפי סעיפים 3(ג) ו-19(7) צו הפיקוח המסדייר, וכך קיבל מידע לרבלני נסף ובמיוחד לגבי היקפי ההשכרות בישראל מדי שנה בכלל, ולתיירים בפרט, כמו גם לגבי סוג הbijtou "הנוסך" מעבר לביטוח חובה כולל לפחות צד ג' אם אושר בכלל למשיבה להטילים על שכרי רכבים, למרות שלפי סעיפים 40(א) 2 ו-43(א)(1) לצו הפיקוח – כבר בעת ההשכרה חייב להיות בידי המשcir (המשיבה כאן) ביטוח צד ג' לגבי כלי הרכב שלו – פגעה ב'כ המבקש ממשרד התחבורה, וגם למפקח על הביטוח במושד האוצר. מצ"ב העתק הפניה המשותפת כנספה ח'.

20. לאחר מעקב רציף מולו, ובמקום לספק את המידע המבוקש, הסתפק ממשרד התchapora ביום 26.7.2010 בمعנה הבא, והעתקו מצ"ב נספה ט':

"משרד התchapora אינו נהג להתערב ביחסים חוויים שבין חב' השכירה לבין לקוחותיה וכן כל זה בסוגיות מסוימות העולמות מהן. משדרנו אינו מאשר מראש התchapora, יחד עם זאת קיימים נוהל לעניין ביטוח רכב השכירה אשר הוצע ע"י המפקח על התchapora (לנוחיתך מצ"ב הנוהל). לצורך בדיקת עמידתה של החברה בנוהל הביטוח כאמור אבקש להעביר אליו את הסכם ההשכרה ותנאי הביטוח של רכב שנתו למשרנן במסגרת".

[ההדגשות לא במקור – א.ו.]

הרגולטור מודה במחצל מתmeshך בכל הנוגע לחובתו לפי סעיף 41 לצו הפיקוח – לאשר "נוסח הסכם השכירה".

21. הנהל שצירף הרגולטור שם, ונוסף כאן, הוא מיום 2009.5.6. אכן, נקבע שם כי 贊同 של השוכר לא לרשות בbijtou נוסך, וככל שקיים סיכון לחברות כספית בגין "נזק שיגרם לרוכב בתאונת", הוא פשות ירחותם על כתוב ויתור עלbijtou הרבב". מודגש, כי "bijtou לרוכב המושכר" הוא בגדיר ביטוח ר بواس, שהוא עצמו טורג מגדר, "bijtou חובה" שהוא bijtou לנזקי גוף בלבד (לנוסעי הרכב המושכר כמו גם לנוסעים רכב צד ג'). במילאים אחרים,

<sup>1</sup> ומהי חבות טעונה ביטוח לפי חוק זה? ראה סעיף 1 לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], תש"ל-1970, המפנה לסעיף 3 שם, לפניו [הדגשות לא במקור – א.ו.]:

"(א) פוליטה לפי דרישותיה של פקודה זו היא פוליטה שהוציאיה מבטחה שהיא מושcha בשעת הוצאה והיא מבטלת את - (1) בעל הרכב והנהגתו - מפני כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעים תאונות דרכיהם, תשל"ה-1975 (להלן-החוק), ומפני חבות אחרות שהם עשויים לחוב בשל נזק גוף שנגרם לדודם על ידי השימוש ברכב מנועי או עקב השימוש ב'; לענין זה, "נזק גוף" זו"שימוש ברכב מנועי" - כמשמעותם בחוק.

(2) בעל הרכב הנהיג בו וכל אדם הנהיג בו בהתר ממנה - מפני נזק גוף שנגרם להם בתאונות דרכיהם כמשמעותם בחוק. במילים אחרות, על הרכב להיות מבוטח גם כלפי צד ג', ביחס לחבות הCAFOLA של "בעל הרכב" ושל "הנהגתו".

ביטוח לרכיב (לרכוש המשכירה), הוא בדיני ביטוח סוג ביטוח הידוע כ"ביטוח מקיף" אם הוא לרכיב המושכר בלבד. אם מתווסף לו ביטוח המורחב גם לרכיב צד ג' אם ייפגע - אזי ביטוח מורחב זה הוא "ביטוח צד ג'".  
כלומר, ככלורה עולה מהגנה, כי אם השוכר לא וופש ביטוח מקיף, וביטוח צד ג' אין לרכיב המושכר ביטוחים נוספים אלו. וממי אמרו השוכר לרכוש ביטוחים אלו – מחברת ההשכלה עצמה. עם זאת, ברור לחולstein כי אמורה להיות בידי השוכר ברירת חופשית, לבחור לא לפתח ביטוחים נוספים פאלו, במפורש. הרגולטור כן הורה לאפשר לשוכר הריב "לייטול על עצמו את הסיכון הכספי הכוויים בנזק שייגרם לרכיב בתאונת".

22. בהמשך אותו נוהל, הוא עוסק רק בהטלת חובות ב"השתתפות עצמאית" – אם וכאשר "שוכר הריב רכש את כל הביטוחים שהוצעו לו בבתב בעמד חתימת חוזה השכירות". ולא יותר עליהם מפורש ובכתב"ן [הציגות הן כן במקור – א.ו.]. כמו כן, נדרש שם לציין בחוזה ההשכרה את גובה השתתפות השוכר במקרה ארוע נזקיין. המבקש טוען, כי נסח חוזה השכירות / השכירה של המשיבה איןנו תואם הוראות נוהל זו, ולא מפני שאינו כולל כל ברירת-מחצלן נדרש שט, ואין בו שום סעיף בנוסח "אני מסכים / לא מסכים לריבוש ביטוח מסווג זה או אחר ומוטר בזאת על רכישת ביטוח במקרה נזק לרכיב המושכר או לריבוש של צד ג'". גם לשיטתה, המטילה חיוב בביטוח ללא ברירה לשוכר הריב, לא פירט חוזה ההשכלה כי מדובר בהשתתפות עצמאית ומה שיעוריה.

23. כפי שצוין כבר לעיל, בהסכם שנייה המשיבה והמבקש נאלץחתום עליון, הסדר הביטוח הוא בנוסח אחר. בנוסף, המשיבה התנתנה את מסירת הריב בפועל לידי המבקש – בחתימת הסכםו לרכישת ביטוח צד ג'. איזו ברירה יש לתויר שהגיע אחורי טישה ארוכה מאהה"ב, עם אישור הזמנה בcis, כבר חדשניים מראש. נופך חומרה להתנעה זו יש כאן כיון שלמבקש כיסוי גורף על כל הביטוחים, חובה או לא, דרך חברות האשראי שלו.

24. כבר כאן אמר, כי הנחת-היסוד בוגרלטור משנת 2009 שוגה ו אף מטעה במפורט להלן: אילו מודיערא נדרש שוכר ריב להשכרה ל"רכוש" ביטוח נוספת, בעוד מדווח בביטוח כפוף (لتיקופת ההשכרה) של ביטוח מקיף ואו ביטוח צד ג', שambilא חותמת המשכירה (המשיבה פא), לדיאוג לקיים בטראם ההשכלה, גם בשחשוכר אינו "רוכש ממנה" ביטוח נוסף מלל. لكن, סעיף הייתור על ביטוח"ה היה אמרו להיות הוף: בהעדר חובות השוכר בביטוח לפי בדיני הביטוח המנועי, ומחש לביבית-יתר ואו לכפל-ביטוח", היה צריך להנחות חברות ההשכרה לכלול סעיף "הסכם" לוטסת-ביטוח [וליתר דיווק לגביות השתתפות השוכר בביטוח הקיים כבר בידי המשכירה] – לא סעיף "ויתור" על רכישת ביטוח נוסף. במיוחד, כאשר מדובר בביטוח מקיף ואו ביטוח צד ג', אשר פפי שיפורט להלן – הריב המושכר כן חייב ממילא להיות מבוטח בו על-חובן המשכירה.

25. לאחר שהמבקש העביר למשרדי התחבורה שוב את חלק ההסכם שהוא בידו,ציין כי כלל לא נמסרה לו פוליסט ביטוח – התקבלה תשובה נוספת של הרגולטור שם ביום 17.10.2010 ומצ"ב העתקה כנספה יי. גם הפעם, לא סייפ הרגולטור כל מידע או מסמכים כמפורט ממנו, אלא התנדב להזכיר: עתתו על פניות המבקש כהאי לישנא: "...מבחן החומר שערת אל מרדנו לא עולה מי ח' הרץ הפרה את נוהלי הרשות". שוב, עם כל הכבוד, לא זה מה שתפקיד ע"י המבקש, ואין כאן כל נימוק מדוע המשכירה לא הפרה את החוק (להבדיל מנהל), אם לאו. שוב, הנוהל מניח הנחת-יסוד מוטעית, בנוסף למחדל של אי-פיקוח מראש על "נוסח הסכם ההשכרה" האחד עליו מחייבת המשכירה את שוכר רכבה, כאמור יש בסיס חוקי לגביות כפל-ביטוח מהשוכרים, בחיפוי לביטוח-החווב. שכבר שולמו ע"י המשכירה לחברות הביטוח שלה.  
בנוספ, כפי שיפורט להלן, מדובר בהטעיה ממש, כיון שתשובה זו מתעלמת מנהל קודם של אותו רגולטור משנת 1989, שהוסתר מעיני המבקש בעקבות.

26. כיון שסמכוך לאחר מכן הודיעו הרגולטור הנוגע לביטוח כי חברות השכלה אינן "מבטיח", כפי שתואר להלן, המשיך החקיר מטעם המבוקש להתקדם. בהמשך, התגלה כי קיימת הוראת הרגולטור להשכלה רכב ממש, עוד מיום 1.3.1989 - אשר קבועה כל חברות לשכלה רכב **חייבת** צד שלישי בגין נזקי רכש בגין פגיעות של כל רכב מושכרם, החל מיום 1.5.89. אותה הוראה נולדה בשל ריבוי תלונות בגין תאונות של רכבים מושכרים שנוגאות לא אותן.
27. **עובדות אלו נקבעו כבר כמיימצא שיפוטי** בת"א (שלום ת"א 12085/03 ניו קופל בע"מ נ' אוויס בע"מ, תק-של 2004(3), 10820 (2004), בפרק ה"דיזון" שם. אותו מימצא נקבע בהסכמה בשורה ארוכה של פסקידין עוקבים, גם בבר"ע (מחוזי ת"א) 3057/05 בסט קאר בע"מ נ' דגן<sup>2</sup>, תק-מה 7485 (4) (2006), סעיף 6.
28. **הרגולטור דן** (המפקח על השכלה רכב במשרד התכנורה) **לא יצא למבקש את הנהלת דלעיל, לא זיכר דבר קיומו, והוסיף ו"קבע" כי המשיבה לא הפרה את נוהלו. כך, יצר מצג מטעה לפני המבוקש, בלשון המעטה.**
29. הרגולטור الآخر, המפקח על הביטוח, השיב לבסוף כי אין רבלנטי לעניין, כי **חברות השכלה אינן "מבטיח"**, ואינם בתחום סמכותו. מצ"ב העתק תשובתו **בנספח י"א**. בדבריו:
- "החברות להשכלה רכב אינן מבטיח מהדרתו בחוק ולפיכך איןנו נתונות תחת פיקוחו של המפקח על הביטוח. הגורם המפקח על חברות אלה הוא משרד התכנורה, וזאת לפי צו הפיקוח על מרכדים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוודת והשכלה רכב), תשמ"ה-1985." [הדגשות לא במקור – א.ו.]
30. לפי נתוני משרד התשתיות, נכנסו לישראל במשך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה (2004-2010) סך של 12,964,500 תנאים בדרך האוויר. מצ"ב דו"חות רלבנטיים מאתר המשרד **בנספח י"ב**.
31. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס), לסוף שנת 2009, היו בישראל 13,511 כלי רכב מסוג "פרט" המושרים להשכלה ולתיזור (לוח 17, מצ"ב **בנספח י"ג-1**). הדעת נותנת כי קיימים עוד רכבים להשכלה שיטת ה"ילסינג" בהיקף גדול בהרבה, אך אין עניינה של תביעה זו בסוג זה של השכלה. הוסיף כי היקף כלי הרכב מסוג "פרט" עולה בישראל מדי שנה בהיקף של 4.27% בשנת 2007-2009 (לוח 2, מצ"ב **בנספח י"ג-2**). לפיכך, סביר להניח כי בשנת 2010 מספר כלי הרכב להשכלה ולתיזור עמד על 14,087.
32. ביחס לכך לשנה, לרכב בעל נפח מנוע זהה (1300 סמ"ק) המושכר לנוהג לטוח קצר משנה, עולה בשנת 2010 862 ס"ה לשנה. לעומת זאת, ליום – שני ס"ה 2.36. מצ"ב הצעת מחיר עבור להגשת התביעה עצמה, **בנספח י"ד**. לעומת זאת, המשיבה גבתה מהמבקש 9 \$ ליום = 3,285 \$ בשנה. זהו **פער עצום להדרים**. בשם **"המיסוי הביטוח לטובה השופר הצד ג"** – עשתה המשיבה רוח מזוין, **לא שום תועלת ביטוחית** לשוכר הרכב, או לצד ג' אפילו אם חוי"ח נפוץ מאותו רכב.

<sup>2</sup> כך קבועה שם כבי' השופטת להר-שרון: "חברות השכלה חייבות, עפ"י דין לנתח רכב שמושכר על ידן. הפרת חובה זו מהוות הפרת חובה חוקה המקימה חברות בניזקיון, שחלה מכוח סעיפים 19(7) ו-40(4) לצו הפיקוח על מרכדים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוודת והשכלה רכב) התשמ"ה - 1985 (להלן: "צו הפיקוח"), ומזה הוראת המפקח על התעבורה מיום 1/3/89 שקבע במפורש כי חברות השכלה, להבדיל מבעלים של רכב לשימוש עצמי, מחויבת בביטוח צד שלישי גם לנזקי רכוש. את ועד סעיף 68 לחוק חוות ביטוח, התשמ"א - 1981 מטל על חברת השכלה חייבות שירה כלפי צד שלישי, גם אם לא ביטהה עצמה, במקורה בו לא יותר הנתגה. וראה גם דברי כי השופט גולדשטיין בת.א. 12085/03 ניו קופל בע"מ נ' שי יעקב ואויס דין רכב ותchnורה בע"מ (פורטם באתר האינטרנט נבו) וכן ת.ק. (ב"ש) 1072/04 לוי נ' בלוסקאי השכלה רכב בע"מ (פורטם באתר האינטרנט נבו)." [ההדגשה ע"י הח"מ – א.ו.].

33. זאת ועוד. סקירת פסקי-הדין בהליך נזקין בהם מעורבת המשיבה, במאגרי המידע המקומיים, מעלה כי מתוך יותר ממאותים היליכים לארך שנים, שפורסמו למצער באתר "תקדין", רק מיועט הן תביעות נגד המשיבה ו/או שוכרי רכב שנагו ברכב בעת תאונה. באופן תמה, לא הזעקה המשיבה את חברת הביטוח שליה, אלא התיצבה להגן על עצמה עצמה, לצד הנפגע (שוכר רכב).

34. העובדה כי חברת הביטוח של המשיבה אינה מתיצבת בחזיות משמעה אחת מהשתיים :

(א) קיים ביטוח צד ג' על רכבי המשיבה, אך מחתמת גובה הנזקים הנتابעים הקרוב לסכום ההשתתפות העצמית לרכב – מעדיפה המשיבה להגן על עצמה בלבד לידע את חברת הביטוח של תביעה מצד ג'.

(ב) לחילופין, לא קיים כלל ביטוח צד ג' על רכבי המשיבה, ואzn לה את מי להזעיק במקרה של תביעה מצד ג'.  
שתי האפשרויות מהוות הפרת חוזה לפי הדין : הראשונה, לפי דין הביטוח המחייבים מבוטה להודיע למשתjon על כל ארוע מהסוג נושא פוליסט הביטוח; השנייה, לפי דין השכרת רכב, המחייבים חברת השכירה לדאוג מראש לקיום של כל סוג הביטוחים על רכבה, לרבות ביטוח צד ג', כאמור בהוראת הרגולטור מ-1989, אשר ההחלטה חוזרת וקבעה את קיומו ותקפותו.

35. עוד, מבחינה כלכלית גרידיא, עלות ביטוח צד ג' לכל צי הרכב של המשיבה, גם בתעריף המינימלי האמור לעיל (862 ₪ לשנה), בהנחה שיש לה רק 1,400 רכבים פרטימיים להשכלה, עומדת על 1,206,800 ₪ לשנה. אף אם ננקוט זהירות מופלגת ונניח כי 10% מכל רכב של המשיבה גורמים נזק לרכבי צד ג' כל שנה, בממוצע של 3,000 ₪, מדובר בעלות רק של 420,000 ₪. לפיכך, מבחינה כלכלית, כדאי לחברת ההשכרה המשיבה לא לעורך כלל ביטוח צד ג' לרכביה, ולהרוויח כל שנה את ההפרש העומד על כמעט 800,000 ₪.

36. ברם, לאור הוראת הרגולטור, המפקח על השכרת רכב במשרד התכחורה, עוד מ-1989 חייבות חברות ההשכרה כן לעורך ביטוח צד ג' ודוקoa לאור ריבוי מקרי התאונות בהם מעורבים שכרי רכבים להשכרה. הוראה זו הייתה הבסיס לדוחיות טענות חברות ההשכרה, בפסקה שעיקרה הוזכרו לעיל, כאשר אינן חבות בנזקי צד ג' מקום בו שוכר הרכב שלחן שפגע בצד ג' לא יותר ע"י הנפגע או לא "רכש" ביטוח מאות החברה עצמה.

37. אם הרגולטור אכן אוכף את הוראותו-שלו מ-1989, ואנו הסתייר בדבר קיומה מהמבקש במתואר לעיל, הסתרה המחשידה את הרגולטור בא-ישראל לחושף את מחדלי האכיפה שלו-עצמם, חברות ההשכרה לרבות המשיבה לכוארה מנצלות פירצה זו, וגבות סכומים עצומים משוכרי הרכבם שלחן, תחת הכותרת המטעעה של "ביטוי צד ג'", כאילו לטובת שוכר הרכב ולטובת צד ג'. בפועל, צד ג' גובה רק פעמיים אחת את נזקן, ומפל ה"ביטוי" אינו מועיל לאיש מלבד לחברת ההשכרה עצמה.

38. חברות ההשכרה כבר נחשדו לא פעם בኒצול פירצות באכיפה הRELVENTIA אליהם. למשל, כאשר שיוך המע"מ לתיעירים הופחת לאפס (0), דוחו חלק מהחברות למע"מ על עסקאות עם מע"מ בשיעור אפס כאילו השוכרים הם תיירים, בעוד בפועל חברות מע"מ הייתה מלאה (לשוכרים ישראלים. מצ"ב פרטומי עתונות בנוגע לחבי' שלמה סייקסט והמשיבה עצמה. במקרה אחר, חבי' זן ("אוויס") נתבעה בגין ניפוי נזקי רכוש הנגרמים לרוכביה, לעומת עליות התקון בפועל, כלפי הפוגעים ברכביה, בין אם אלו שוכרי הרכבם עצם ובין צדי ג'. התביעה שם ובקשה לאישורה כייצוגית הגעה לשלב של בדיקות אישור הסדר פשרה שם, לעת הגשות תביעה זו (ת"א [ת"א] 2302/08 אפרתי נ' זן בע"מ, בפניי כב' השופט בכ). עיין בהחלטה שם מיום 12.9.2010, במאגר "תקדין" [תק-מה 16385, (3) 2010]. הפרסומים מצ"ב כנספחי ט"ו.

39. אי לכך, **לצורך הארות המשמעות הציבורית והכלכלית של בקשה זו**, ולאור הפרטיות המוגברת בה נוקטת המשיבה, אשר דוחה רשות החברות שלא מעיד כי בעבר אכן הייתה חברה ציבורית משנת 1993, ובחרחה לחזור להיות ציבורית בשנת 2005, ואמה וסבתה הן חברות פרטיות לאורך כל שנות קיומן – אומד המבוקש בשלב זה, בזרירות רביה, את ההיקף הכלכלי של עסקאות כפף "bijtowch"галו בשתי שיטות:

(א) בישראל היו בסוף שנת 2010 כלי רכב "פרטיים" להשכרה ותיקן בהיקף של 14,000 כליים. בהינתן אפשרות סבירה כי לפחות 10% מכללי הרכב צי רכב של המשיבה, אוזי היא השכירה לפחות 1,400 כלי רכב לאורך כל השנה. המשיבה גבתה בזיעבז מהמבקש \$63 עבור שבעה ימי שכירה, בגין "bijtowch צד ג". ככלומר מדבר בגבייה 9 \$ ליום מכל רכבמושכר, לפי הנתונים הידועים בשלב זה. הכפל ב-1,400 רכבים, והכפל ב-365 ימים בשנה בתפוצה מלאה, ותקבל 4,599,000 \$ בשנה. הכפל בשבוע שניים אחرون, ותקבל 32,193,000 \$. הכפל בשער חליפין ממוצע של 3.7 לפ' ותקבל 114,114,119 לפ'. אומדן זה הוא בערכים נומינליים כמפורט,icut;

(ב) לחילופין, גם אם יוכח מטעם המשיבה כי "זכותה" לגבוט משוכר הרכב מעין-השתתפות עלויות ביטוח צד ג' בהנחה כי היא עצמה בבר נושאתו בו כלפי חברת הביטוח שלה, טוען המבוקש כי גבייה 9 \$ ליום כ"bijtowch צד ג'" מהמבקש וכל שוכר רכב דומה – מופרזת ביותר. הרו לפ' שע"ח של 3.7 לפ/\$, בהכפלת 365 ימים בשנה, מדבר בגבייה של לפחות 12,150 לפ' בגין רכב בודד אילו-עbor-ביטוח. כאמור לעיל, לפי נספח י"ז לעיל, ביטוח צד ג' ברכב דומה עולה 862 לפ' לשנה. לכן, מדבר בגבייה-מעל-העלות (הפרש/דلتא) של לפחות 11,300 לפ' לרכבמושכר במשך שנה. בהנחה שהמשיבה מחזיקה צי רכב של לפחות 1,400 כליים, מדבר בגבייה של 200,200 לפ' בשנת 2010. הכפל בשבוע שניים לאחר מכן וoglob גבייה רוח-מעל-העלות בסך 400 110,622,400 לפ', לפחות.שוב, המשיבה אינה "mbetach" כפי שציין המפקח על הביטוח, בתשובה לעיל, השכר לא מקבל כל מדבר בעשייה עשר ללא כל תמורתו שנגנגי שוכר או צד ג'.

אם טועה המבוקש באמדים החלופיים לעיל, וכי הצי רכב של המשיבה הוא בהיקף אחר (קטן או גדול יותר), אמדיים אלו אמורים להאריך עיניים ביחס להיקף התזופה בפונם הכלכללי. ומדובר בחברה אחת בלבד בענף זה.

40. המבוקש טועה, כי ראוי להציג גם את הפן הציבורי: וביס משופדי הרובים בישראל הם תייריות, כמו המבוקש עצמו. תייריות הטע ממידה רבה "קהל שbowי" בידי כל ספק מקומי, לרבות חברות השכרת הרכב:

(א) רוב התייריות, סביר להניח, בודאי שמעו על תרבויות הנחיה הישראלית הידועה. כאשר חברת השכרת הרכב המקומית מציעה להם "ברירות ביטוח צד ג", למורות שהשכרה המשוכר ממילא מבוטח – השוכר הזר יעדיף למכת "על בטוח" ולבחור בתשלום נוסף זה, בנסיבות בטעות כי כך לא יהיה נזק אפשרי. זאת, בלי דעת כי אין סכנה לחשיפתו לנזק הצד ג', כי הרכב חייב להיות כבר מボטח בהתאם ע"י המשכירה;

(ב) תייריות השוכרים רכב בישראל, סביר להניח, כי רובם אינם עורכי לבדוק התאמת החיבור הסופי שהויבבו בזאת השבת הרכב, לפני ההזמנה מראש לה ספקו או להסבירו ההשכרה עליו חתמו, אשר אותיותיו הקטנות בודאי אינן מפותחות להתעמק בו בעת חופשה בישראל;

(ג) טייר הוא זר ארעי במקום הזר לו. יוזם עימות עם ספק מקומי, מקום בו טייר מוצא ליקוי בשירות או במחיר שגובהו ממנו, הוא מצב אשר טייר יורתע ממנו באופן טבעי. הרי השקעת משאבי הזמן ואולי הממון

הנדשים לניהול עימות כזה, במקומות בו השפה והתרבותות זרים לתיאר, היא גבולה באופן טבעי - לעומת הנזק הנגרם לתיאר באופן אישי. השקעה כזו את כבודה במוחך לתיאר – ולוא ושל ארונות שהייתה בארץ.

(ז) ניצול מצב החולשה הטבעית של התירירים, כמתואר לעיל, על-ידי ספקים מקומיים בכלל, וחברות השכלה כמו המשיבה בפרט, אופיינו ליחסו ספק עם "קהל שבוי".

41. המבקש טוען, כי פניה היפות של ישראל מתקשרות גבית-שווה זאת מתירירים. **מערכת המשפט, חלק מהמדינה, נקבעת ע"י המבקש, כיוזי אוהב ישראל, לתקן את המיעוט, ולהסיר כתם זה.**

42. אילולי גבטה המשיבה תזק עשיית דין לעצמה סך זה של \$63 מה המבקש, בדין בלבד ולא הסכמו, לא הייתה נחשת שיטתה, שגרמה לה לפחות לכאה רגיפת רוח עצום במשך שנים האחרונות, ללא כל בסיס בדין.

## הטענות המשפטיות

### א. דיני השכלה רבב מול דין החזורת

43. המבקש טוען, כי דיני השכלה רבב מבוססים על דיני הפיקוח על מחיריים, שהם דיניהם הבאים להגן על ארכנים בענפי-שוק שונים ומגווניים. צו **הפיקוח** דלעיל הוא חקיקת-משנה הנסמכת על דיני הפיקוח. מחוקק המשנה הסמיך רגולטור מטאים, המפקח על התעבורה וליתר דיקט המפקח על השכלה רבב במשרד התחבורה, לפתח ולהצדיר את פעילות חברות השכלה. המפקח הנפיק לפחות שתי **הוראות נוחל**, לצורך ביצוע צו הפיקוח. הוראה אחת בשנת 1989, העומדת בתקופה עד היום ומאושוררת בפסקה עד היום. הוראה זו בחר המפקח לא להציג בפני המבקש, אך למולו של המבקש בימינו ניתן לאתר פסיקה לרבעונית בדרכים עצמאיות. הוראה שנייה בשנת 2009, אותה כן בחר להציג בפני המבקש, וצורפהכאן. המפקח **לא** הציג בפני המבקש, למורות בקשרתו ה חוזרות, נתונים על ביצוע אכיפה הוראות הנהל שלו עצמו, או את רשות המשיבה לעסוק בהשכלה רבב.

44. מנגד, המבקש טוען כי המשיבה מוחתימה את השוכרים, וגם את המבקש החתימה, על הסכם **שכירות בניוסחה החדי-צדדי והאחד**. המבקש **נפטר** בחותם על הסכם זה, שהוזג לו **לוואונה** בעומדו בדילך מישיכת הרכבים בטנייה המשיבה בירושלים. הוא **לא** הוזג לו ממשׂ חדשיות הימיס שחלפו מאז הזמן מראש את הרכב. המציג שהוזג בפניו היה **מטעה**, הן לגבי הדין החל בישראל, והן לגבי "חוותתו" להsplים לרפישת ביטוח צד ג' מעת המשיבה - וכי אילולי בן לא יכול את הרכב שהזמין מראש.

45. המבקש טוען, כי לכאה "המוחיאה מחבריו עליו הראיה". לכאה, המבקש מבקש להוציא בחזרה מהמשיבה \$63 שגבתה ממנו כ"ביטוח צד ג'", בפועל, **ההסכם סותר את דיני השכלה רבב הנגזרים מдинי הפיקוח על המחיריים בישראל**, על הנטול **להיחפן** לכך שהמשיבה תרים את נטל הראיה לביסוס הוצאה \$63 מכיס המבקש.

46. המבקש טוען, כי המשיבה אף לא **מצינית בהסכם השכירות על בסיס איזו חובה** בדיון הישראלי היא מבקשת **לפotta על שוכר רבב ל"השתתף" בביטוח** - שהיא עצמה **רוכשת לרובב מראש**, בחובתה בSEGRETAT RISHONI הרגולטור לניהולה חברת השכלה רבב, בכלל, ולפי הוראותו משנת 1989 בפרט **המחייבות ביטוח צי הרובב לא רק בביטוח חובה** (נזקי גוף כולל צד ג'), **אלא גם בפיתוח מקיף** (רוכב המשכירה) **וביטוח צד ג'** (רוכב צד ג').

47. המבקש טוען, כי מצד מה שאכן בהסכם, שנישחה המשיבה לעצמה ובעצמה, **יש בהסכם במפורש מגז מטעה פאי לו לשוכר החזות לבחור באופן חופשי למאורה**, בין חשיפה לתביעת שיפוי מהמשיבה במקרה של נזק לצד ג'

בתוקופת ההשכרה, בין תשלום נוסף לידי בגין "bijtouch צד ג'" – בסכום נוסף על דמי ההשכרה, **בצד 9 \$ ליום.**  
פוליסת הביטוח הנרכשת-לכארה אינה מצורפת להסכם ההשכרה.

48. המבקש טוען, כי מצל זה של ה"ברירה" המוצגת לפני השוכר, העומד בדף החבורה וממתין לרכב, מטעה ביוון של **הביטוחים כבר קיימים**, ולפנ" **"תוספת ביטוח"** שתיגבה מהתשופר לעיל, **הסכום הנגבה מהתשופר לא תגדיל את היקף הפיסוי הביטוחי כלל, וצד ג' לא יהנה מ"תוספת"** זו כלל. בנוסף, כפי שפורט לעיל, **הסכום הנגבה מהתשופר בפועל מתחת מצל זה עיי' ניצול כרטיס האשראי שלו, גבוה מאוד לעומת העלות האמיתית למשיבה של "bijtouch צד ג'"**. בגין הרכב, בנוסף, **ניתוח זה גם סותר את נוהל הרגולטור משנת 2009 שקבעו העיג בפני המהלך** – ולפיו חייב ההסכם בין המשיבה לבין השוכר-ה המבקש לאפשר לו לוטרו בכתב ובמפורש על "רכישת" ביטוח הצד ג' בלבד. כאמור, אפיו רושם השוכר "bijtouch", חייב היה ההסכם לפרט במדויק את סכומי השתתפות העצימות שיחולו עליו, כמפורט בטבלה בנהל עצמו, כתקרות לבגיה.

49. אי לך, טועה המבקש, **סתיתו המהותית** לעומת החוק בישראל – של נסח הסכם ההשכרה – מחוות המשכירה-המשיבה לבתוח את הרכב מראש בכל הביטוחים כולל צד ג', ולעומת חובת המשכירה-המשיבה לאפשר באמת בחרה חופשית של השוכר-ה המבקש לקחת על עצמו את הסיכוןים הכספיים במקרה של תאונה, היא שגרמה את **כפיית המבקש לחותם על "YES" בסעיף ה"bijtouch צד ג'" בעומדו בדף המשיבה** בירושלים. התגנות זו היא הפרת החוק בשלעצמה.

50. המבקש טוען, כי **динי השכורת הרוב הם בעלי אופי מגן**, והם קובוגטיים. התערבותה המחוקק לא הייתה נדרשת אילולי התעוורר אינטראקטיבי בהגנה על שוכרי רכבים, שהם ציבור בלתי-מאורגן (במיוחד תיירים), בתאי-מיוזג, אקרים ומוגזם, וחשוו במיוזג למוח התאגידי העוזף של חבות תהשפה. אם לא תאמר כן, ולא תראה בדיוני השכורת הרכב דיני-מגן, והם יוכפפו לתנויות חוזיות שמנשות החברות בעלות הכל עוזף בשוק דן, ירוקנו דיןנים אלו מתוכן והמחוקקים ימצאו עצם ככלי ריק.

51. על כן, טועה המבקש, כיון שהסכם ההשכרה סותר את דיני השכורת הרכב, כולל צו הפקוח, והוראות הנהל של הרגולטור משנת 1989 ומשנת 2009, נסוגות הוראות ההסכם. הדינאים כאן הם קוגנטיים ולא דיספוזיטיביים. הענקה של כח חזוי בידי הספקים המוסדרים (חברות ההשכרה) לעקו"ף באמצעות חזוי ההשכרה את הוראות הדינאים, פירושה עשוית פלسطר את המערכת החקיקתית המגנה לעיל. אי לך, טועה המבקש, אין בידי המשיבה הגנה מפני טענותיו, אם תבקש להתבסס על ההסכם בין הצדדים, כי **היחסים ביניהם חסרים תחת דין ה Scarborough Rule, שהם ענף של דין הפקוח על המחייבים**.

## ב. דין חזום אחזדים

52. **חוק החזומים האחדניים, התשמ"ג-1982** קובע בסעיף 4 חזוקות מתי תנאים בחזזה אחדים הם מקփחים. המבקש טוען, כי הסכם ההשכרה כאן עונה על הגדרת "חזקזה אחד" בסעיף 1 שם. שני סוגים מקփחים לרבעתיים כאן: ס"ק 4(1) "תנאי הפוטר את הספק, באופן מלא או חלק, מאחריות שהיתה מוטלת עליו על פי דין אילולא אותו תנאי, או המשיג באופן בלתי סביר את האחריות שהיא מוטלת עליו מכוח החזזה אילולא אותו תנאי". וגם ס"ק 4(5) "תנאי המחייב את הל��ן באופן בלתי סביר להיזקק לספק או לאדם אחר, או המגביל בודרך אחרת את חזקה הל��ן להתקשרות או לא להתקשרות עם אדם אחר".

53. המבקש טוען, חיוב שוכר רכב ב"אחריות" למזקי צד ג' בתוצאה מהשימוש ברכב המשכר, למורות שהרכב אמרור כבר להיות מבוטח עyi המשכירה בביטחון צד ג' – פירושו לפטור את הספק-המשכירה, היא המשכירה כאן, מהאחריות המוטלת עליה מכח הדין, האמור להשתקף בהסתמך ההשכלה. תנאי כזה מתיישב עם חזקת הקיפוח לפי סעיף (1) לחוק דין.

54. המבקש טוען, כי הגבלת החופש של שוכר רכב לא להזיק לביטוחו כלשהו, גם ביחס לצד ג', ולא להתקשרות המשכירה או עם המבטחה הנעלם שלה (שפרטו אינס נסקרים בהסתמך), וזאת גם בסתיויה לנוהל הרגולטור משנת 2009 המחייב טעוי מפורש של בחורה נתילת טיבוני תאונת על גב השוכן, כל אלו מתיישבים עם חזקת הקיפוח גם לפי סעיף (5) לחוק דין.

55. המבקש טוען, כי אף הסיגנים לתחולות החוק דין, בסעיף 23 בו, אינם חלים. בכך, התנאי בהסתמך ההשכלה דין עוסק ב"ביטוח", ולא ב"דמי השכירות" אשר רק הם "התמורה הכספייה" בגין עסקת השכורת הרכב בין המבקש לבין המשכירה. על כן, הסיגג בסעיף 23(א)(1) לא חל. בנוסף, כמפורט לעיל, התנאים הנוגעים ל"ביטוח" בהסתמך ההשכלה סותרים את ה칙וקים החלים כאן, הם דיניו השכורת רכב וдинו הפיקוח על המהיררים. על כן, גם הסיגג בסעיף 23(א)(2) לא חל. שני הסיגנים הננספים שם אינם רלבנטיים כאן.

56. אמנם בית-המשפט כאן אינו בית-המשפט לחוזים איחידיים, אך המבקש טוען כי ראוי לשנות הוראות אלו לנגד עניינו בעת שkeitת טענות המבקש, והדבר גם בדבר בסמכותו לפי סעיף 19 לחוק דין. גם עמדת היועץ המשפטי לממשלה הופכת רלוונטיית כאן לאור סעיף 20 לחוק דין. ראוי לקובע, טווען המבקש, כי הקונסטרוקציה החוזית שבנתה המשכלה בהסתמך ההשכלה בכל הנוגע ל"ביטוח" נוספת לדמי-השכרות – אינה רק סטיה והפרה של דין השכורת הרכב, אלא לחילופין ALSO גם תנאים מקפחים שאינם ראויים לאיפה כלל וחינם ביטול, וגם בפרט לאור שיקולי Ճזק לפי סעיף (4) לחוק החוזים (תורופת בשל הפרת חוזה), התשל"א-1970.

#### ג. דין חזוי בטעון

57. אכן, המשכירה אינה "مبرטה" כפי שקבע המפקח על הביטוח, בתשובתו למבקש המצורפת כאן. עם זאת, לאור חובת המשכירה לרכוש מראש ביטוח לסוגיו עבור צי הרכב שלה, ראוי להביט על היחסים בין המבטחה (העלום) אשר המבקש מניח כי הוא קיים.

58. חוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981, מקדיש את סימן ב' לפרק ד' הדן בביטחון נזקים ל"ביטוח אחריות". סעיף 65 קובע את "מהות הביטוח" כך:

"בביטוח אחריות חייב המבטחה לשפות בשל חבות סופית שהمبرטה עשו להיות חייב בה לצד שלישי; מקרה הביטוח חל ביום שבו נולדה עילת החבות האמורה".

ובסעיף 68 נקבע "מעמד הצד השלישי", הוא אותו צד ג' בגין נולדה תביעה זו:

"בביטוח אחריות ראשית המבטחה - ולפי זרישת הצד השלישי חייך הוא - לשלם לצד השלישי את תגמולו' הביטוח שהمبرטה חייב למברטה, ובclud שהודע על כך בכתב למברטה 30 ימים מראש והمبرטה לא התנגד תוך תקופה זו; ואולם טענה שהمبرטה יכול לטען כלפי המבטוח תעמוד לו גם כלפי הצד השלישי".

59. לפיכך, טוען המבקש, כל אימת שנפגע רכב צד ג' מרכיב מושכר של המשכירה, המבטוח של המשכירה חב בשיפוי כלפי צד ג', ועליו לשלם לו את תגמולו' הביטוח, ולא למשכירה. שמע מיניה, צד ג' כבר אמרו להיות מבוטח בזמן מסירת הרכב לשוכר מידיו המשכירה. מה תועליל הצד ג' "תוספת ביטוח צד ג'" שתיגבה המשכירה-המשכירה מأت השוכר, לא תועיל ולא תוסיף דבר.

60. החוק דן מתייחס גם ל"ביטוח כפל", בסימן א' שם הדן ב"ביטוח נכסים". לשון סעיף 59 שט לא צפתה מצב של "תוספת" ביטוח כאשר המבוטה (שאינו " מבטח" בעצמו) - "מוכר" למשתמש בנכס המבוטה "תוספת ביטוח", בעוד הנכס כבר מבוטה נגד אותו סיכון בדיק מול במקרהcano. סעיף 59 זו במצב בו מבוטה אחד רוכש ביטוחים אצל שני מבטחים שונים. גם אז, קובע החוק בס'ק (ב) כי:

"(ב) בוחה נכס ביטוח כפל ועליה סך-כל סכומי הביטוח באופן סביר על שווי הנכס, רשאים המבוטה וכל אחד מהבטחים, בכל עת בתקופת הביטוח, לדרש הפחתת סכומי הביטוח עד לשווי הנכס בשעת הדרישה; נדרשה הפחתה זו יפחתו סכומי הביטוח לפי היחס שביניהם, ובמקרה יפחתו גם דמי הביטוח מיום הדרישה."

61. טוען המבקש, כי גביית סכום של \$9 ליום, רק עבור "ביטוח צד ג'", כאשר בו-זמנית המשיבה לאאורה משלמת לבטחה שלה פרמיית ביטוח אותה מטרה בסכום כלשהו (שאינו גלי לציבור), נראה על פניה לא סבירה, במיווד ררכבים קטנים כמו פיאט פונטו שכיר המבקש מהמשיבה. על כן, גם אם הייתה המשיבה בגדר " מבטח" (ואינה זאת), הרי ה"פרמייה" שנאלץ לשלם לה, יחד עם הפרמייה ששילמה עצמה למבטחה שלה, בוודאי גרמו לעליית סכום הביטוח הכלול המשותף באופן בלתי סביר על שווי הרכיב הכספי. לטענת המבקש, מדובר בשיטת ניהול קבועה של המשיבה, וזאת כך הדבר ביחס לכל צי הרכיב של המשיבה.

62. לפיכך, טוען המבקש כי היה זכאי, אילו היה באמת " מבוטה" כדי על-ידי המשיבה, לדרש הפחתת סכום ה"ביטוח" עד לשווי הרכיב האמיטי. בשלב זה, בהעדר חשיפה של פוליסט הביטוח של המשיבה מול המבטחה שלה, ושל "פוליסט הביטוח" של הרכיב בגין ההשכורה דן וחובב המבקש ב"דמי ביטוח צד ג'" עיי המשיבה, נבצר מה המבקש לבצע אפילו אמצע ראשון לרבעני.

63. בנוסף, טוען המבקש, כי סעיף 62 לחוק דן, העוסק ב"תחולף", קובע כי גם מקומות בו למבטה זכות פיזי או שיפוי כלפיו, כגון ברכב המושבר והמבוטה מראש על-ידי המשיבה,ਐי חשיפתו לتابיעה כזאת היא מיידי המבטחה של המשיבה, ולא מיידי המשיבה עצמה. ראה ס'ק (א) שם. במלils אחרות, "רכישת ביטוח צד ג'" מעת המשיבה, איינה מבטיחה למבצע שזומו כי הגוף המבטח של המשיבה, שהוא אישיות משפטית נפרדת, לא יפנה אליו בתביעת שיפוי במקרה שיארע "מקרה הביטוח". את התשלוט מבצע המבקש. וזומו למשיבה, לא למבטה של המשיבה. את חשבוניות המסל הכלולת תשלוט זה קיבל המבקש מהמשיבה, לא מה מבטה שלה.

64. אי כך, טוען המבקש, אז וראה כי גם לפי דיני חוזה הביטוח, " מכירות ביטוח צד ג'" (ו"ביטוח" כלשהו) לשוכר רכב, איינה מגינה על שוכר הרכיב מתביעה תלויה של המבטחה של המשכירה, איינה מוסיפה לצד ג' תועלת לשלחו כיון שהוא כבר מבוטה עיי המבטח של המשכירה, ומהווע עשיית עשר ולא במשפט מצד המשיבה, כפי שעוד יפורט להלן, תוך מגש שווה עקבי ומוארגן היבש מצד המשיבה.

#### ד. דיני הגזין

65. בדיין הישראלי אין שוכר רכב חייב לרכוש בイトוח בנוסף על הביטוח שכבר קיימים לגבי הרכיב המושכר לו. חובה על החברה המשכירה, כגון המשיבה, לתנאי לניהול עסקיה מצד הרגולטור, לבטח כל הזמן את הרכב, בכל סוג הביטוחים, לרבות ביטוח צד ג'. הרגולטור לא הציג בפני המבקש נוסח הסכם שאישר למשיבה או לחברת השכירה כלשהו, לפיו היא זכאית להטיל על שוכר רכב "ביטוחים" כלשהם. הרגולטור טען במפורש כי אינו "מתעורר" ביחסים החוזיים בין משכירה לבין שוכר רכב. לכן, בהעדר חובה בדין על השוכר – מעבר לחובת המשכירה – לרכוש ביטוח כלשהו וביטוח צד ג' בפרט, מבצעת המשיבה עולגת גזל לפני המבקש וזומו.

66. במלים אחרות, טוען המבוקש, הרכבת המשוכר מבוטח כבר מ Mills ע"י המשיבה. אין תועלת כלכלית לחברת הביטוח של המשיבה, ואו לצד ג' אם הוא אכן נפגע, מגביהות דמי "ביטוח" נוספים מהשוק. זהינו, מדובר רק בתוספת חכונה ישירה לקופת המשיבה עצמה, ולא לקופת חברת הביטוח שלה.

67. זאת ועוד. כאמור כבר לעיל, כאשר יתרחש חוויה ארעונזקי בתקופת ההשכרה ורכב ג' יינזק, אמורה חברת הביטוח של המשיבה לכיסות נזק כזה. הרי מדובר בביטוח שהוא חובה על פי הדין, ועל בעל רכב להשכרה בישראל חפ' מי. במיוחד, ודזוקא לאור ארעיות השימוש ברכב מושך, והחלופין המהירים של הנגנים השוכרים לטוחחים קצרים. חויה על המשיבה ודומותיה לוודא אי-חסיפתן לנסיבות ג' באמצעות רכישת פישוי ביטוח נאות ללא קשר ל"הטלתו" שלא כ淳 על השוכרים. כמובן, גביית "דמי ביטוח ג'" בכל סכום שהוא משוכרי הרכבים מיותרת גם בחינת ג', שאמור להיות מפוזה ע"י הכספי הביטוח המתמשך של המשיבה עצמה, ללא קשר לנ Hag-Shocar מתחוף זה או אחר.

68. לחילופין, טוען המבוקש, כי אם יתברר חיללה במשיבה נמנעה מיצירת פישוי ביטוח על צי הרכב שלת בכלל, ועל הרכב שהשכירה לו בפרט, בביטוח ג', מדובר בראשנות רבתה שתורפה לה אינה גביה מהשוקרים, ועוד בדיעבד ולא הסכמתם, של "דמי ביטוח ג'" שאין ידוע מי מקבל אותם, ומיהי חברת הביטוח המבטחת. על המתרשל לשאת נזקי התרששות, ולא להטילם או להחצינם על זלתו, ללא עילה חוקית.

69. לאור האמור לעיל, טוען המבוקש כי סעיף 52 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] מafkaה למבקש ערית תביעה בגין גזל כספו, וזק ניצול פרטני כרטיס האשראי שלו שנדרש להפקיד מראש בידי המשיבה:

"גזל הוא כשהנתבע מעבר שלא כדין לשימוש עצמו מיטלטלו ש הזכות היה למבקש, על ידי שהנתבע לזכותם, מעכוב אותם, משמיד אותם, מוסר אותם לאדם שלישי או שול' אותם מן המבוקש בזרך אחרת".

70. המבוקש טוען, כי המשיבה "העברית" דרך חברת האשראי שלו שלא כדין לשימוש המשיבה את כספו, בלי כל תמורה כנגד "העברית" זו, ועל כן עשוה רוח עצמה תוכז גזילתו. כיוון שמדובר בשיטת ניהול עקבית של המשיבה, כפי המשתקף גם בנוסח האחד של חוזה ההשכרה שלה, מדובר בגזילת רבים מאוד.

71. מעבר לכך, טוען המבוקש, סעיף 63 לפקודת הנזיקין קובע גם עולות הפרת חובת חוקה. החובות החוקיות כאן נסקרו בהרחבה לעיל: דיני פיקוח על המחירדים ובציו הפיקוח לפיהם, דיני חוזים אחידים, דיני חוזה הביטוח. על כן, אין מנוס מלפני המבוקש אלא לטעון גם כי המשיבה עוללה כלפי הפרת חובות חוקות אלו, כאשר הטילה עליו בכפיה חיוב כספי נוספת, מיותר, ללא תמורה – אשר חל עלייה בלבד.

72. המבוקש טוען, כי מנוסף נופך של חומרה לעולות אלו של המשיבה, לאור טענתה כלפי המבוקש, כאשר הביע מחאתו האישית לאחר השבת הרכב וחיבורו שלא כדין – מי מדובר בגלבה "לפי החוק". עם כל הכאב, שימוש המשיבה בשם החוק לשואה, כדי להצדיק דזוקא את הפרת החוקים לעיל מצידה תוכז פגיעה בזולת, מזעיר מצב של פמעט "גבל ברשות החוק". ראוי להזכיר בנוסף, על כי הרגולטור בענף ההשכרות הרכב – עשה מלאכתו קלה, קלה מדי. אך זהוי שעטו של בית-המשפט ושל הדין להתעורר, ולהעביר בקורתו השיפוטית על המתרחש.

73. לאחר כל אלה, נקל לטעון כי בנסיבות דין חל גם **חוק הגנת הערכן, התשמ"א-1981**, כאשר בהגדרת "מכרז" בסעיף 1 שם נכללת גם "השכרה". המשיבה היא אכן " **עוסק**" כהגדרתו שם – יומי שמוchar נכס", זהינו גם מי שימושcir נכס, וכן מדבר ברכב המושכר. והנסיבות השכירותן כאן מוגלים "**עסקת**" כהגדרתה שם – "מכירת נכס" – לרבות השכירת הנכס, הוא הרכב המושכר ע"י המשיבה לבקשתו. לבסוף, המבקש הוא ה"**צרכן**" כהגדרתו שם – "מי שקנה נכס או מקבל שירות מעסוק בmphלך עיסוקו לשימוש שעיקרו אישי, ביתוי או משפחתי". הנסיבות כאן תואמות למקרה זה: המבקש שכר רכב מהשכרה, העוסקת בהשכרת רכב, לשימוש אישי ומשפחתי.
74. **סעיף 2** לחוק דין אסור על עסק לטעות צרכן. ס"ק (א)(1) קבע כי האיסור חל לגבי **"טיב, המהות, הנסיבות והסוג של نفسه או שירות"**. המבקש טוען, כי מצגי המשيبة כלפיו, כאילו הוא חייב לרכוש ממנו "ביטוח", בעוד בפועל כבר קיים ביטוח חופף על הרכב, ולא מפניהם שהיא עצמה חייבות לבתו זו מכבר מכח הדין והרגולציה החלים, פירושם הטעה: **אין ל"ביטוח" זהה טיב כלשהו, אין לו מהות כלשהו, וaskellו של "ביטוח" זה הוא אפס**. הוסיף לכך את הודעת המפקח על הביטוח דלעיל, כי המשيبة וזרמתיה אין בגדר "בטיח", וקבע הטעה גורפת בדבר **"טיב, המהות, הנסיבות והסוג"** – של שירות ה"**ביטוח**" ש"מכרה" המשيبة בכספי למבקש.
75. ס"ק (א)(4) קבע כי איסור הטעיה הוא גם לגבי **"שימוש שנייתן לעשות בنفس או בשירות, התועלות שניתנו להפיק מהם והסיכום הכרופים בהם"**. המבקש טוען, כפי שפירט כבר בהרחבה למעלה מכאן, כי באישור הזמנת הרכב, חודשיים מראש, נקבע כי דמי השכירות יעדמו על 166 \$ לשבוע שכירות הרכב. הוצאות ערך כביוטוח של 9 \$ ליום הוא אופציוני. אכן, גם הוזהר המבקש כי ביטוח צד ג' הוא "יחובה", אך המבקש טוען והוא כוח לעיל כי **מצג זה היה מציג מענה כבר בשלב מוקדם** זה. הרי הרכב חייב כנראה להיות מבוטח ע"י המשيبة גם בביטוח צד ג'. לא **קיים כל סיכון לצרכן, שוכר הרכב, מפני חבותם כלפי צד ג'**, כיון שכבר קיימים ביטוח צד ג', המוטל על המשيبة, העוסקת, מכח צו הפיקוח ולפינווהו הרגולטור.
76. ס"ק (א)(7) קבע כי איסור הטעיה הוא גם ביחס ל**"שם או הכינוי המשחררי של הנכס או השירות"**. המבקש טוען, כפי שפירט כבר למעלה מכאן, כי כינוי התשלום הנוסף שנגבה ממנו בשם "ביטוח צד ג'" מטהה ומוליך שלו. המשيبة אינה "בטיחות" ואין לה רשות מהמפקח על הביטוח לעסוק בביטוח. התשלום של 9 \$ ליום אינו "פרמיית ביטוח", ולשוכר אין מוצגת "פוליסטט ביטוח". בנוסף, הרכב חייב כבר להיות מבוטח ע"י המשيبة בביטוח צד ג' על חשבון המשيبة, כפי שנスクרא בהרחבה לעיל. **מדובר ב"ביטוח" ללא שום ביטוח אחריו**.
77. לבסוף, ס"ק (א)(11) קבע כי איסור הטעיה הוא גם לגבי **"התאמתו של הנכס או השירות לתקון, למפרט או לדוגמ"**. המבקש טוען, כמפורט למעלה מכאן, כי ה"**שירותות**" של "ביטוח צד ג'", שכוארה מוצג כתמורה לכسطו של השוכר נגד סך 9 \$ ליום, לא מתאים לשום תקון של "ביטוח", לפי דיני חוזה ביטוח, ולפי הפיקוח על הביטוח. בנוסף, החבות לבטח ביטוח צד ג' את הרכב מוטלת לפחות דיני השכירת רכב שנסקרא כבר לעיל – על המשيبة עצמה. מדובר בהזאה **קבועה** על הרכב, כמו הרשות השנתית והטסט השנתי. **המשيبة חייבות להזאה הזאה זו על הרכב – בין אם תגבה משוכר כלשהו "השתתפות" ובין אם לאן. מדובר ב"שירותות" ללא שום שירותים אחרים**.
78. המבקש טוען, כי עצם ההפרדה בחשבוניות בין "דמי שכירות" לבין "דמי ביטוח", מעידה על נסיוון לכאורה על תכנון מס מחוכם – בעוד "דמי שכירות" הם **הכנסה מעסיק** של המשيبة וחיבטים במס הכנסה, "דמי הביטוח" יכולים להיות מדווחים רק בהזאה הזאה של המשيبة, כי הרי היא כבר שילמה על ביטוח צד ג', כחוותה על פי הדין החל עלייה. **כלומר, לא רק שה"שירותות הביטוחי" אינו תואם לשום תקון לפי שום דין, אלא הגביה "עבورو"**

תחת הפטורת "דמי ביטוח" משרות לבארה רק תכונן מס מחופם, שהזמין גם את ניצול הזדמנות ע"י המשיבה לגביה סכוםعلاה פ"י כמה מונימ על הוצאות המקורית של דמי ביטוח צד ג', שמשלמת המשיבה למבטח שלו בפועל. תבונני מס מוחכם מועילים אליו לעוסק המ騰נו ומציעו אותם, אך אינם מחייבים לדיוון נורומטיבי<sup>3</sup> בנסיבות ה"עסקה", ה"שירות", וה"מחיר" המוטל על הרכן השבוי בידי העוסק, במקרה דנן.

79. כאמור לעיל, הטעיה נוצאה גם בביטוי העסקה בפועל, בדף משיכת הרכב בסניף המשיבה בירושלים-ההציג המטהה, כאשר נציג המשיבה סרב למסור לבקשת את הרכב המזמין עד שהמבקש יחוות חתימתה-הטכה ליה ח"ש YES" בטיעו החבות בביטחון צד ג'. הטיעון כי מזובר ב"רובה" חזר על עצמו. **מניעת השימוש ברוב המזמין, אפילו לא ניתן לעשות שימוש بنفس זה, או לקבל את שירות ההשכרה, היה בגדר הטעיה ובתי.**

80. המחוקק הוסיף וקבע בחוק דנן, בסעיף 3(ב) כך:

"(ב) לא יעשה עסק דבר - במעשה או במחלה, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הרכן, ברווחו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת".

המבקש טוען, כי **מניעת השימוש ברוב המזמין, בלי להת לו שובר באמצעות אופציה להשתחרר מה"חבות"** הנענuta המבקשת לשולם ביטוח צד ג' – **במעמד הגעתו אחורי טישה מראה**"ב לسانיף המשיבה בירושלים, מהוות השפעה בלתי הוגנת, המנצל את מצוקתו של תייר המגיעה לאירוע. ואף אם הוא נמנה על מיעוט התירים המבינים עברית מדוברת, התייר נמצא בסביבה זוירה לו שאינה סביבתו הטבעית והabituit. המבקש היה זוכה לרכב עד כדי כך שהזמין חדשניים מראש בהזמנה מקוונת. איש לא התריע בענין עד הגעתו לדפק, כי אם לא יכולם לשלם "ביטוח" – לא ימסר לייזו הרכב. את איזו זו השפעה בלתי-הוגנת המנצל מצוקתו של תייר בעת הגעתו לארץ, קשה להלום השפעה בלתי-הוגנת אחרת.

81. הקשר זה ראוי גם לציין, כי סעיף 5 לחוק דנן העוסק ב"עירינת חוזה וمسئילות העתק", קובע בס"ק (ב), כי:

"עסוק, העומד לחתום על חוזה עם הרכן, חייב לתת לו הזדמנות סבירה לעין ב חוזה לפני חתימתו, וכן למסור לו עותק ממנו לאחר החתימה".

המבקש טוען, כי **למרות שהזמין את הרכב חדשניים מראש, המשיבה או מי מטעמה, לא טrho להציג בפניו מראש את החוזה, כדי שלא ניתנה לו כל הזדמנות, שלא לאמר "הזדמנות סבירה", לעין ב חוזה לפני חתימתו.** הצגת החוזה לפני השוכר ממש בעת הגעתו לדפק בסניף המשיבה, והודעה כי אם לא יחוות לפחות על מה שהוצע לו בחווב "אונצונלי" לפי טופט החזונה המאושר מראש, הוא לא יוכל את הרכב – כל אלו אינם **עלולים בקנה אחד עםאמת-מידה של האיגנות עסקית**, העולה מהחבות ליתן לרכן, שוכר הרכב כאן, "הodoreות סבירה לעין ב חוזה לפני חתימתו".

לאחרונה, בג"ץ 861/07 קמחי ו ו |' רשות האגדות השיתופיות ואת', תק-על 2010(4) 2314 (2010), בית-המשפט הפלגוני לodesk בדין ממן זה כאשר ניתה פיקול מצד עסוק, בעת גבייה תמורה על שירותיו שיוק שלו, במשך עשר שנים. התמורה פוצלה משיקולי מס, שהעסק הזהה בהם, כאשר חלק סוג כ"עליה" על שירותיו השיווק ולבן חב במס הכנסה, והיתרה סוגה כ"הוצאות בגין מנויות בתאגיד" שהקנה העסוק לצרכני השירות, וכן הופטר העסוק ממיס הכנסה. לימים, כאשר ביקשו הרכנים לפדות בשוק החופשי את "הוון", נטען כי הגובה המפוצלת הייתה נטועה בשיקולי תכנון מס. בית- המשפט העליאן קבע, כי גם אם הדבר היה נכון, אין בכך חסום דין נורומטיבי במחות החיבור, וכי בפועל בין הוקנו יחידות השתתפות בהן המניות של העסק נוטן השירות – לצרכנים, במיוחד לאור האופי המותמך מאוד של יחסינו הקיימים. כאן, להבדיל, השוכר והמשכירה של רכב להשכרה מנהלים מערכות יחסים קצרת-טוחן, ה"שירות" של "ביטוח" הוא ורק מותכו, ולרכן לא מוקנה דבר מצד המשימה כגון "דמי הביטוח" מלבד חסרונו כס, שככל כלו תורם רק לפיתוח הונה של נתנת השירות-שאינו-שירות. ראה שם, סעיפים 17, 55 – 57.

אמת-מידה בזו גם מחייבת, כמובן, כי העוסקת, משכירת הרכב המשיבה, תתריע בפני המבקש הצרך במפורש, בעת החזמנה, כי אם לא יחתום שהוא מסכים לשלם גם "בייחוך צד ג'" לפחות, שהוגדר בהזמנה כ"אופציונלי", הוא לא יקבל את הרכב.

82. סעיף 23 לחוק דין קובע כי הפרות סעיפים 2 ואו 3 לחוק, כפי שנטען אכן לעיל, מהוות גם עבירה פלילית. בסעיף 23א הוסיף והחמיר דיןו של עבריין ממין זה, כאשר מדובר ב"גשיותech מחייבות" כהגדרתו בס"ק (ב) שם:

"(ב) בסעיף זה, "גשיותech מחייבות" - אחת מכל:

(1) המעשה מתיחס למספר רב במיוחד של צרכנים;

(2) המעשה גרם נזק חמור במיוחד לצריך או ל��וצות צרכנים;

(3) עובר העבירה הפיק רוחחים או טובות הנאה גדולים במיוחד מהמעשה."

ה המבקש טוען, כי נוסח הסכם ההשכלה מעיד על עצמו כי:

(א) מעשה ההטעיה וניצול מצבו של שוכר הרכב בעומדו בדף הסניף כך שਮופעלת עליו השפעה בלתי-הוגנת, הם מעשים המתייחסים לכל צרכני השכרת הרכב, שהם ובים במיוחד: אם נניח כי למשיבה רק 1,400 רכבים להשכלה, וכל רכבמושכר לטוחים קצריים של לא יותר משבועיים, מדובר ביותר מ-70,000 שוכרים בשנה, וכמעט חצי מיליון שוכרים בעקבות השנים האחרונות;

(ב) מעשים אלו גורמים לאזורים חמורים במיוחד ל��וצות צרכנים זו הנאלצים להסכים לחויבים נוספים על דמי-השכרות שהוצעו להם מראש. היוט ו Robbins תירירים – הם גם חווים לחץ והשפעה בלתי-הוגנת ממש בפתח שהותם בארץ הזרה להם, וכן גם חווית התיאור בישראל נגממת, תוך שהולכת ומצטברת פגיעה בתדמית החברה והתרבות הישראלית, בגין מטרת המוצהרת של עיוזד התיאורות לישראל ולסייע לה "הסביר פניך לתיריר";

(ג) בנוסף – העוסק עובר העבירה כאן, היא המשיבה, փימה וווחים גדולים במיוחד ממעשים אלו, כפי שפירטנו לעיל. לפי אומץ המבקש, משיבה זו, ביחס זיהיר, הרווחה מעל מאה מיליון ש' לכל הפחות, במשך שבע השנים לפני הגשת התביעה זו, רק מוגביה "bijtuch" משוכרי רכביה.

83. סעיף 31(א) לחוק דין מעניק לצריך שנפגע מהתנהלותו עסק, עילות ובניה וסעדים לפי פקודת הנזקיין. אי לכך, טווער המבקש, בנוסף לגזל, ועוותת הפרת החובות החكوكות שפורטו לעיל, ביצעה המשיבה כלפי גם עולה לפי חוק הגנת הלקוח. בנסיבות דין, טוען התובע, הוא זכאי גם לפיצויים לדוגמא לפי סעיף 31 לחוק דין, אילו תואשר בקשרו לנחל תביעתו אישית כייצוגית, אך אלו יטמעו בתגמול שייפסק לו ולביב' – אם תואשר.

#### ג. ڌي عشيٽ عوسر هلأ بمشفط

84. המבקש טוען כי הצד השני של המطبع, לאחר שבחן לעיל את הצד הנזקיי (עוولات הגזל והפרת החובות החكوكה), הוא הצד של עשיית עשור ולא במשפט. אם תתקבל טענה המבקש כי גביה דמי ה"bijtuch" עיי המשיבה מה המבקש אינה  מבוססת על חוק פلשוו בישראל, אז המשיבה פعلاه "لأ بمشفط". הכספיותה מסעיף "קטן" זה פר-שוכר, כפי שאמדו בפרק העובdoti, הן בהחלט عشيت عوسر" על حسابون الشوصرى مישראל ومحظى ليشראل, במשך השנים שעברו עד הגשת התביעה זו.

התנהלותה של המשיבה כמתואר בתביעה זו לעיל, היא בגדיר ニצול העובדה כי שוק שוודי הרכבים לטווחים קצריים הוא שוק של צרכנים תלשיים במיוחד: הטווה הקוצר של ההשכלה מפחית את עניינם וכוננותם להשקייע זמן ומשאבים בבחינות תנאי העסקאות, לפחות לעומת צרכנים המתקשרים עם ספקים לטוחים ארוכים; המטרה לשמה נשכר הרכב, במיוחד מטרת התיאורות בישראל, עומדת בראש מעיני השוכרים ולא יחסיהם עם

חברת ההשכרה; אין גוף ייצוגי קבוע או זמני, זהינו אין בכלל גוף ייצוגי, אשר מטרתו להגן על קהל שוכרי רכבים לטוחים קצרים בלבד; הסכום הקטן יחסית של הגבהה דן, פר-שוכר, מרטייע עוד יותר השקעת משאבים במחקר ובמאבק משפטי מול חברות ההשכרה בכלל, ומול המשיבה בפרט.

86. ככל שזו ה الاستراتيجיה של המשיבה, מאחריו התופעה המתווארת לעיל, טענות המבוקש לעיל מפריכות אותה וmairootאותה כבלתי-חוקיות. ובקצרות האומר כאן:

(א) המשיבה חייבת בבietenה כל רכבה להשכרה, בין אם הווער למן זהו, ובין אם לאו, כולל ביטוח צד ג';

(ב) המשיבה איינה חברת ביטוח שלעצמה. גביית פרמיית ביטוח לצורך כלשהו, ללא רשותו כדי לביטוח, ומהו גזילה ממש, ללא כל הצדקה בחוק או בכלכלה או במוסך;

(ג) המשיבה מצינית בהזו ההשכרה כי לשוכר אפשרות "לבחן" סוג ביטוח, אם כי לא ביחס לכיסוי צד ג', סעיף "ביטוח צד ג'" בעמוד הפתוח של הסכם אפשר רף חתימה על "YES". אם לא חותם השוכר חתימת הסכמה גם ידו – הוא איינו מקבל כלל את הריב, גם אם הזמן אותו מראש;

(ד) גביית סכום כלשהו מפלוני בדיעד, רק מכוח עשיות שימוש ברטיש האשראי שלו שהפקיד בידי המשיבה מראש, ולא בלביסט בחוק עצמו, כאשר ההסכם החד-צדדי בנוסחה המשיבה בלבד סותר את החקוקים הרלבנטיים, שנסקרו לעיל, פירושה גזל ועשיות עשר ולא במשפט במועד הראשוני ביותר.

87. על כן, טועה המבוקש, הוא זכאי להשבת הסכום שנגרם ממנו שלא במשפט, ולהצהרה כי על המשיבה לחזול מעשיות עשר ולא במשפט כלפי כל שוכרי הרכבים שלא גם כלפי העתיד.

## ג. עמידת הזבענה בתנאי חוק לאשור ניזול התביעה כיינוגית

88. המבוקש טוען, כי לאור הוראות חוק התובענות הייצוגית, התשס"ו-2006, הוא מנوع מתביעת נגד הרגולטור כאן, הוא המפקח על השכרת רכב במשרד התובורה, אשר מחייב באכיפת נוהליו-שלו, ודיני השכרת רכב שנסקרו לעיל אפשרים למשיבה להתנהל כמתואר בתובענה. נזקו של המבוקש נגרם ע"י המשיבה, מהו גז שישי במערכת היחסים בין התובע לבין הרגולטור. זאת, לאור הוראת סעיף 3(א) לחוק הקובל:

"... לא תוגש נגד רשות תובענה ייצוגית לפיצויים בגין נזק שנגרם על ידי צד שלישי, שעילתה הפעלה או אי הפעלה של סמכויות פיקוח, הסדרה או אכיפה של הרשות ביחס לאותו צד שלישי..."

89. המבוקש טוען, כי המשיבה היא הרוי "עובד" כהגדרתו בחוק הגנת הצפוף, בקשר לעניין נשוא התביעה, שבינה לבין ה"ליך" הוא המבוקש ששכר את רכבה, והצדדים התקשרו בעסקה של השכרת רכב של המשיבה. על כן, עילתו היא בת-ייצוג לפי סעיף 1 לתוספת השניה לחוק דן. לפיכך, הבקשה עומדת בתנאי סעיף 3(א) לחוק.

90. המבוקש טוען, כי עילתו האישית ברורה ועולה מן העובדות המפורטות לעיל, וכן המסתמכים המצוופים לבקשתו. לפיכך, הבקשה עומדת בתנאי 4(א)(1) לחוק. הנזק האישי שנגרם למבוקש عمמד במישרין על \$63 שנגבו ממנו שלא כדין, ועל כן הבקשה עומדת גם בתנאי 4(ב)(1) לחוק.

91. המבוקש טוען, כי הבקשה עומדת בתנאי סעיף 5 לחוק דן, כמפורט להלן:

(א) מצורף אליה נוסח התביעה האישית של המבוקש;

(ב) פנקס התביעות הייצוגיות נבדק עבור להגשת הבקשה ע"י ב"כ המבוקש הח"מ ולא נמצאה תובענה דומה בכלל, ונגד המשיבה בפרט;

(ג) לבית-המשפט הנכבד הסמכות המקומית לאור מקום מושבה של המשיבה, והסמכות העניינית אילו יאשר ניהול התובענה כייצוגית, לאור אומדן המבוקש כי השבת הסכומים המצורפים של הגביה הבלתי-חווקית כמפורט לעיל, עומד על לפחות 100,000,000 ל"י (מאה מיליון ל"י).

92. המבוקש טוען כי הבקשה עומדת גם בתנאי סעיף 8(א) לחוק, כמפורט להלן:

(א) התובענה מעוררת שאלות מהותיות של עובדה או משפט המשותפות לכל חברי הקבוצה, יש אפשרות סבירה שהו יוכרו בתובענה לטובת הקבוצה – השאלה העיקרית היא של "משפט": האם הגביה דין חוקית הילא, אם לאו. שאלת זו משותפת לכל שכרי רכבי המשיבה. לאור טענות התובע, החקיקה הרבלנית המפורטת לעיל, לרבות חקיקת המשנה, ורבות נוהלי הרגולטור המפקת על השכרת רכב, טוען התובע כי יש אפשרות סבירה לכל הפחות כי השאלה המשותפת לטובת הקבוצה;

(ב) תובענה ייצוגית היא הזרך הייעלה והhognot להפרעה בחלוקת בניסיבות העניין – החוק דין נועד במילוי לעילות תביעה אשר מניבות סעד כספי קטן למדים לפרט, אך בעלות השלכה על ציבור רחב. לכן, אילו תתקבל טענתו המשפטית של התובע, רק תובענה ייצוגית היא הזרך הייעלה כלפי כל הנזוקים כאן, הן לעניין ייצוגם והן לעניין החסכוו הרבה זמן שיפוטי יקר, בהשוואה לחולפה של הגשת עשרות ואף מאות אלפי תביעות קטנות להשבת סכומים קטנים כגון ד"א; וחוי גם הזרך ההונגת ביותר לייצג את כל בעלי-הуниין דין, שמחמת הסכומים הקטנים יהססו ואף יירתו מהשकעת משאבי הזמן והימון להליך משפטי ולוא הקטן ביותר. בנוסף, המשיבה היא חברה פרטית, והकושי לאטר מידע ישיר על היקף עסקאותיה והכנסותיה גדול בהרבה לעומת המצב מול חברות ציבוריות. בניסיבות העניין, זו גם הזרך הייעלה ביותר להקטין את הנזקים לכל הציבור, מבחינת שיפור תזרומי ישראל כمبرירה פניה לתיר, וייתכן גם מבחינת שיפור גביה מס-אמות מהמשיבה, ויתכן גם מהועלסקות הדומות לה.

(ג) קיימן ישועה סביר להנעה במי ענין של כל חברי הקבוצה ייצוג ויוהל בדרך הולמת – התובע עשה מאמץ, במיוחד בהתחשב בעובדה כי מדובר באזרח אריה"ב, כדי לארח ייצוג משפטי הולם. התובע בחר בביב'ח'מ לאחר שווייא כי יתבצע תחקיר מטאים בטרם תוגש התביעה, וכי התביעה תבסס על אדנים משפטיים האוים ככל האפשר. לתובע הכרות קוזמת עם ביב'ח'מ, במסגרת למד על נסiona בהליכים עקרוניים, קבוצתיים, וציבוריים מסוימים<sup>4</sup>. כמו כן, ביב'ח'מ הוא מושקט במשפט מינהלי וחוקתי מעלה מעשרים שנים, וכן פרסמה מאמרים שונים בתחום התמחותו<sup>5</sup>.

ביב'ח'מ אף ניהלה הליך אזרחי במסגרת נקבע לראשונה<sup>6</sup> כי פסולה היא הפרקטיקה הנהוגה בקרב מבטחים, להתניות תלום וגמול ביטוח לא שניי בחלוקת עקב ארוע ביטוח. אחרת המבטח מעול כלפי הנזוק ואף מפר את חוק חוזה הביטוח.

ראאה למשל: בג"ץ 1338/99 פרקל ואה' נ' שר הפנים ואה' לא פורסם, מצ"ב casemata 2; בעקבותיו נוקן צו המועצת המקומית (מוועצאות איזוריות), התשי"ח-1958, וכל תושבי היישובים החקלאיים, גם שאינם חברים האגודות החקלאיות, זכאים להמשיך ולבחור לעוד המקוומי; בג"ץ 1793/03 דורורי נ' מוועצת מקרקעי ישראל, נק-על 2543 (4) 2005 (2005): עתירה קודמת שהגישה היח'מ בשם הצעה כי על המועצה לדון בסוגיה עקרונית שם. המועצה לא דנה, עד אחרי 3 חודשים לאמת הטענה ח'מ' 2003. אז ניתנה החלטה 970 של המועצה, המעננט זכות מתישב בנחלתו, גם אם חברתו באגודה בישוב הופסקה מסימה כלשהי. העתירה נדחתה לבסוף, בגין כי מצתה עצמה עם קבלת החלטה 970, אף אם למתיישב עדין אין זכות קניינית בנחלתו; וע' [מרכז] 223/02 פול ואה' נ' מ.א. דרום השרון, מצ"ב casemata 3, נקבע כי יש לתקן תחשיב חוק עזר היטל בגין שלא הימא בחשון שטחים לשימושם שאינם למגורים אך קיימות בהם פעילות. ערעור שהגישה המשיבה-המועצה שם נמחק בהסכם לאור הסדר פשרה שם כנגד "ביטול" חוות של פסק דין זה.

ראאה רשותה מצ"ב casemata 4

ת"א [ב"ש] 2104/96 סיון נ' מכתשים ואה' מצ"ב casemata 5

בנוסף, הח"מ ניהלה תובענה ייצוגית הראשונה שאושרה<sup>7</sup> לגבי גביית-יתר של זמי ביטוח, כן ע"י מבטה מושחה שם, עד בשנת 1999, כאשר בתחום התובענות הייצוגית היה בראשית דרכו. התובענה הסתמכה אז בעיקר על תקנה 29 **לתקנות סדר-הדין האזרחי, התש"מ"ד-1984**, ועל קביעה מוקדמת שם של המפקח על הביטוח לבקשת התובעת שם - כי אכן אותו מבטח סטה ב-50% מה تعريف הרגוטיבי. בקשה רשות ערעור המביטה תלתה ועמדת משנת 1999 ועד שנת 2007 בבית-המשפט העליון, תוך עירication כמה סבבי סיכומים משליימים עקב התגבותות הלכת א.ש.ת. נ.מ.ג.<sup>8</sup>, ואף לאחר חקיקת החוק דן בשנת 2006. לבסוף, התקבלה בקשה רשות הערעור<sup>9</sup>, בהסתמך בהמלצת המותב, בעיקר כי "קבוצה" נראית קטנה מדי, וגם כי אותו נזוק מגביית-יתר החזיק עשרות פוליסות בגין הרכבים של עסקו, ולכן סך כל סכום תביעתו האישית עמד על עשרות אלפי ל. מצב זה לא הצדיק, לדעת בית-המשפט העליון, הסבת תביעת האישית למסלול התובענה הקבוצתית לפי תקנה 29, אם כי הסעד הכספי המלא התקבל בסופו של יום.

כאן, טוענו המבקש, מדויך בוודאות קבוצה גדולה מאוד, ולפי אומדן מדויך לפחות במאות אלפי שכירים לאורך שבע השנים האחרונות, ורק מול הנتابעת עצמה. בנוספ', עלות התביעת האישית הן קטנות ממש, של \$9 ליום השכירה (או פחות או יותר תלוי סוג הרכב), והרי בהשכורות קצרות-טוווח של רכבים מדויך בימים בודדים עד שבועות ספורים. זאת, טרם ניקח בחשבון רבבי ליסינג.

(ד) **קיים יסוד סביר להניח כי עניינים של כלל חברי הקבוצה ייוצג ויונחל בתום לפ** – לאור כל האמור לעיל, טוען התובע, הוא פועל בתום לב כדי לייצוג עניינים של שכירים רכבי המשيبة בפרט, ובכלל של התיעירים הבאים לישראל. התובע כבר ביקר בישראל שוב מאז הארווע נשוא התביעה צנן, ובכונתו להמשיך לבקר כאן גם בעתיד. התובע חי בארץ"ב ומודע היטב לנסיבות התזרמת של ישראל. התובע מבקש להטיב את נזקי חברי הקבוצה, אך בבד עם הטבת תזרמת ישראל כמדינה שומרת חוק, וمسבירות פניות לתיעירים הבאים בשעריה.

93. לפיכך, מבקש לקבוע כי הקבוצה המיוצגת, אם וכאש תתקבל הבקשה, תהיה כמפורט להלן:

"כל מי שברך להסביר לשימושו האישי ו/או המשפחתי, מאת המשيبة בשמה או תחת השם "הרוֹץ" בישראל, במשך שבע שנים שקדמו ליום הגלשת התביעה, ושילם לה "זמן ביטוח" מכל סוג שהוא, ו"זמן ביטוח צד ג'" בפרט, בין אם הוא אזרח ישראלי ובין אם הוא תושב חוץ".

## סיכום

94. כל טענותיו המשפטיות של המבקש נטענות במצטבר או לחילופין, לפי תוכן הדברים והקשריהם המהותיים.

95. לאור כל האמור לעיל, מבקש לקבל את הבקשה, ליתן צו כמפורט בסעיף 93 לעיל, לאור הסעדים המבוקשים בתביעה הרسعد הצעירתי והן הסעד הכספי, לחיב את המשيبة בהוצאות המשפט לזכות המבקש לא רק בגין עניינו האישי, אלא בגין תרומותיו לתיקון焘עה נרחבת ועקבית של המשיבה ולכוארה לא רק שלא, לרבות שכ"ט ריאלי והולם בתגמול למאצוי המבקש ולמאצוי ב"כ הח"מ, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית בחוק מיום מתן החלטה ו/או מיום פסק-הדין בתובענה אם תנוהל כייצוגית, עד יום התשלום בפועל בציגו מע"מ בחוק.

**אפרת ואש, עוז  
ב"כ המבקש**

בית-משפט מחווי-מינאי - תא ומכו אמן מלשטיין-הייז-קסל/תעניברבקש לאישוח תביעה יצוגית

ת"א [ת"א] 1146/99 אוטו-קט נ' הפל מצ"ב **כאסמכתא**.<sup>6</sup>

ראא: דנ"א 5161/03 א.ש.ת. ניהול פרויקטים ולוח אדים בע"מ נ' מדינת ישראל, תק-על 2005 (3) 2788.

רע"א 8200/99 הפל נ' אוטו-קט, מצ"ב **כאסמכתא** 7 בצויר תיאור הדין בעiton "דה מרכז".<sup>9</sup>

**התובע:**

**מרמלשטיין דיויד, ר.ג. (ארה"ב)**

**Address:** Cedar Rd. 8333, Elkins Park,  
PA 19027-2101, USA, Tel: (215)277-5806  
על - י. ר. באת-כחז שרכט-חדן א. פ. ר. ת. נ. א. ש.  
ר' חdimon 49, ניר-ישראל, ד.ג. חז' אשקלון 79505  
טלפון: 08-6722692      08-6755505  
E-mail: vas-law@bezeqint.net      :

- גגד -

**הנתבעת:**

**קשר רנט א קאר בע"מ ח.פ. 52-003987-6**

רחוב לב פסח 4, לוד 71000, איזור התעשייה העפוני  
טלפון: 03-9775505

**מהות התביעה:** חווים, נזקין, עשיית עושר ולא במשפט

**הсуд המוקש:** הצבורי, כספי [מוגשת במקביל בקשה לאישור כתבייה יציגית]

## כתב התביעה

ביהלם חשבתי חכמי מתקבש לקבל את התביעה ולהזכיר כי נוכח של העבשת לנבות דמי כניסה רכיב בכלל, ולטובת עד ג' בפלט, בעת השאלת לכבה בכלל, ולהזכיר בפלט, אונ כהן, ולהזכיר על כי תחול מרבה זו, תשיבChess להזכיר את האלים שגבתו מענו אישת, ותשלם לו פיצויים לדוגמא, כמפורט להלן:

העובדות והנסיבות הדלקניות

1. התובע, יהודי אזרח ארה"ב, איש עסקים אמיד, בן לניצולי שואה שהיגרו מאירופה לארה"ב. התובע נוהג לבקר את בני משפחתו בישראל לפחות פעמיים בשנה.

- הנתבעת היא חברת ישראליות, העוסקת שימוש במותג "הרץ" ומשכירה רכבים לאנשים שונים בישראל. בעבר היה שמה "הרץ קשר רנט א. קאר ישראל", אך בשנת 1985 שינה שמה לשם הנוכחי. זהה היא חברה פרטיט, הנשלטת ע"י חברה פרטיט אחרת "קשר מ. ג. השקעות בע"מ". זו ממידה נשלטת ע"י חברה פרטיט שלישית, היא חברה "מאיר חברה למכוניות ומשאיות בע"מ". לעומת זאת, הנתבעת היא חברה-בת לאמא וחברה-נכדה לסתבה. מצ"ב דוחיות רשם החברות לגבי שלושתן כנספהו<sup>א</sup>. אף אחת מהן אינה נסחרת בבורסה לנירות ערך, כי איןן חברות ציבוריות. הדוחיות התקופתיים השונים שלן אינם גלוים לציבור. מכאן, נתוני היקף ההשכירות וההכנסות מהן מצויים רק בשליטת הנתבעת, אמה סבתה.
- ביום **31.1.2010** הזמן התובע מאט סניף הנתבעת בירושלים ורכב, מיום 31.3.2010 עד יום 6.4.2010. מצ"ב העתק הזמן כנספהו ב', הזמן בווצאה דרך אתר "הרץ" הבינלאומי במרשתת. התובע מסר פרטי כרטיס האשראי הבינלאומי שלו. בהזמנה צוין כי מחיר השכרה לשבוע זה יעמוד על 166 דולר אמרה'ב (\$). צוינו חיבורים אפשרים נוספתם (optional items not included in quote), כגון בגין נסיעות בכבייש 6, וגם בגין פיתוח הרכב בסך 70 \$ לשבוע (CDW). התובע הוזהר שם, במסגרת "Warning Messages" כי אם השוכר מסרב לשלם פיתוח (CDW) על הרכב תוטל עליו "חובה לפि הדין" לשלם בפיתוח צד ג' – if CDW is declined, third party property damage [TPPD] is mandatory.
- ברם, התובע הוא אדם מנוהה המחזיק בכרטיס אשראי בינלאומי ונסע בחו"ל העולם פעמים רבות, וידוע היה לו כי חברת האשראי מכשה את הביטוח כולם (CDW).
- מידע בדבר תעריפי השכירה מצוי באתר "הרץ" בישראל ראה נספה ג'. צוין שם כי קיים "כיסוי צד ג' לבניין כרטיס אשראי מהויל המכטילים את לקוחותיהם בישראל". זהו בדיקת מצבו של התובע. לא נאמר שם בכל זאת "חייב" שוכר רכב במקרה של אי-תשלום ישר של ביטוח מסוג CDW לידי הנתבעת – לשלם חיבוב כספי נוסף על דמי-השכרה לעיל, עבור "ביטחון צד ג'" (TPPD). לעומת זאת, מצגי הנתבעת המפורטים בכתב של הנתבעת בשלב הראשוני לאאותתו לתובע כי הוא צפוי לחיבוב כספי נוסף מעבר ל-166 \$ דמי השכרת רכב לשבוע ימים.
- בגיעו לישראל, התיעצב התובע בסניף הנתבעת בירושלים. הוא נדרש ע"י נציג הנתבעת שם, בו במקום ובאותו מעמד, לחתום גם על "הסכם השכירה" באנגלית. מذובר בנוסח אחד בלבד המנוסח על-ידי הנתבעת עצמה, ולא הוצג לתובע מראש. כמובן לא הtentail כל מoitם על נוסח ההסכם. כך, בעודו עומד בסניף עייף מטישה ארוכה מארה"ב ומצויה לקבל את הרכב - התובע נדרש לחתום על חוזה בן 3 עמויזים בעלי טקסט צפוי. התובע התחיל לעיין בכל זאת לפחות בעמוד הראשון עלייו נדרש לחתום בפועל. הוא גילה כי הוא נדרש לשלם "ביטחון צד ג'". כאשר מראה התובע על כך, וטען כי אינו מעוניין בכיסוי כזה, גם בכלל הכיסוי של חברת האשראי שלו, הודיעו לו נציג הנתבעת בסניף כי אם התובע לא יסכים להתחייב לשלם גם "ביטחון צד ג'" (TPPD) ואם לא אישר בחתימתו כי הוא "מסכים" לכך, לא ימסר הרכב לידיו. בנסיבות אלו, חתום התובע בlijt ברירה על סעיף זה בנוסח האנגלי גם כן, ורק אז קיבל את הרכב שהזמין חדשניים ימים מראש (1).
- מודגם, כי השיעוף הרלכני בהסכם אינו שעיף "ברירה" (Yes/No) אלא קיימת רק אפשרות אחת: "YES".
- מצ"ב העתקי ההסכם בשתי השפות, נספה ד-1 ונספה ד-2.
- התובע לא אסף את כל ההסכם אלא רק חלקו מהרכב בשומו לחו"ל לפני פניות בוקר ביום **6.4.2010**.
- העתק מלא נמסר לתובע (סרווק) מאט סניף הנתבעת בירושלים ב ביקורו הבא בישראל, בינואר 2011. באותו מועד נמסר לו גם העתק הסכם בעברית, שאינו חתום.

6. מאוחר לנטילת הרכב מידי הנتابעת גילה התובע כי מצד אחד בסעיף 4 להסכם (ברישא) נקבע כי השוכר זכאי לבחור (Select) אחרת מאפשריות הביטוחיות המפורטות שם. אך, בסעיף 4א' נקבע כי "חויה" לפחות לרשות ביטוח צד א', לפי סעיף 4ג'. לא נקבע שם כי לשוכר "ברירת מחדל" לא לבקש כל כיסוי ביטוחיו זהה. מצד שני, נקבע כי לנتابעת אין אחריות לנזקי השוכר עצמו ולרכשו ואו לצד ג'. ראה סעיף 4 סייפה.
7. כאמור לעיל, כחלוף שבועיים מנטילתו, השיב התובע לנتابעת את הרכב עם צאתו מן הארץ. יותר דיווק, כיוון שטייסטו היוצא היה באורה של לילה מאוחרת מדי, השיב בנוazon רשות לנتابעת למחמת בוקרה בסניפת ירושלים. הבן היה ממילא "הנהג הנוסף" ברכב מפני שדיוק התובע לנتابעת מראש.
8. בעת השבת הרכב, ערכה הנتابעת חשבונית מס על-שם התובע, ומסרה אותה לבנו. העתק מצ"ב כנספהה. כאשר עין התובע בביטו בהעתק שקיבל מבנו, התברר לו כי חוות בסכומים שונים נוספים,啻מעט הכספי את התשלום המקורי על-סך \$ 166, לו הסכום התובע מראש. חיוב אחד נגע לנזק נתען לרכב, והוא אינו נשוא תביעה זו ורק כי אינו מתאים לתובענה יציגות. סכום שני נגע לחיוב נוספ בגין "הנהג הנוסף" - אך מאז השיבה הנتابעת לתובע סכום זה עיי זיכוי דרך כרטיס האשראי שלו. לפיכך, נותר חיוב נוספ בסך \$ 63 - עברו "ביטוח צד ג'".
9. התובע פנה מיד תחילה לחברת האשראי שלו, ובהמשך לנتابעת עצמה, בשיחות טלפוןות ובדוואר אלקטרוני. התשובה שהתקבלה לגבי החיוב ה"ביטוחי" הניל היה כי כך מהייב החוק בישראל. מצ"ב העתקי התכתבות בדוואר אלקטרוני כנספהה. כבר ביום 22.4.2010 כתבה נציגות שירותים ללקוחות בחו"ל לגבי הרץ לתובע:
- "In Israel, if Collision Damage Waiver is declined, the Third Party Property Damage is mandatory. If Collision Damage Waiver is accepted, the Third Party Property Damage is also included."
10. בהמשך, כתבה גם מנהלת מרוץ שירותים ללקוחות בנتابעת עצמה, בדוואר אלקטרוני לתובע ביום 16.5.2010, כך:
- "Your on-line quote did not include any insurance; in every car rental one must have insurance. In your case, your credit card covers rental insurance in Israel, hence you did not have CDW & TP insurance, but could take the TPPD which is mandatory in cases like these. As explained to Hertz International Costumers Service. This insurance is mandatory as specified on the rental's terms and conditions, clause 4a, if the renter declines the CDW coverage, the purchase of PTTD is mandatory".
- [החדשות לא במקור – א.ו.]
11. התובע הודיע לנציגת הנتابעת בו-באים כי עדין אינו מבין כיצד הגדרת החיוב הביטוחי כ"ברירה" (Optional) בהזמנה חדשים מראש, הפכה בעת קבלת הרכב בסגנון ל"חויה" (Mandatory). מיד אחר כך, פנה התובע ליצוג משפטי בישראל עיי ב"כ הח"מ. מצ"ב העתק יפני כי קונסולרי כנספהה.
- בשלב זה, התברר לתובע באמצעות הייעץ המשפטי שקיבל, כי ענף השכרת הרכב בישראל מוסדר עיי משרץ התחרורה, באמצעות צו פיקוח על מטרפים ושירותים (הסעיף סיור, השעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה-1985, על תיקוניו. מצ"ב העתק עם תיקוניו הרלבנטיים לנוחיות אסםpta 1 [להלן – "צו הפיקוח"].
- להלן הוראות הכו ררבנטיות לעניינו:

### 3. חובת רשות

... (א) לא ישכיר אדם רכב השכלה אלא אם נתן לו המפקח רשות השכלה לפי פרק ו', ובהתאם לתנאי הרשות.

### 19. תנאים לקבלת רשות ממשרד השעות

... (7) ברטותו ביטוח, להנחת דעתו של המפקח, גם כל הרכב לתקופת תקפו של הרשות;

### 40. תנאי השכלה

(א) לא ישכיר אדם רכב השכלה ולא ימסרו לשוכר אלא אם כן נמלאו תנאים אלה:

... (2) קיים לגבי הרכב מיתוח כאמור בסעיף 19(7);

### 41. הסכם השכלה

לא ישכיר אדם רכב השכלה ולא ימסרו לשוכר לא אם כן חתום השוכר הסכם שנוסחו אוישר בידי המפקח; ההסכם יכלול, בין היתר פרטים אלה:

... (7) מיתוחים נוספים על מיתוח החובה לפי פקודת ביטוח רכב מנוי [נוסח חדש], התש"ל-1970<sup>1</sup>;

### 43. שימוש ברכב השכלה

(א) לא יהיה אדם ברכב השכלה, אלא אם כן –

(1) קיים לגבי ביטוח כאמור בסעיף 19(7);

19. כדי לבירר אם חוזה ההשכרה של הנتابעת בכלל, והסדרי הביטוח מול השוכר בפרט, קיבלו אישור הרגולטור לפי סעיפים (ג) ו-19(7) צו הפקוח המסידר, וכך קיבל מידע לרבותנו נוסף ובמיוחד לגבי היקפי ההשכרות בישראל מדי שנה בכלל, ולתירותם בפרט, כמו גם לגבי סוג הביטוח "הኖסי" מעבר לביטוח חובה כולל לפני צד י' אם אושר בכלל לנتابעת להטילים על שכרי רכבים, למרות שלפי סעיפים 40(א) 2 ו-43(א)(1) לצו הפקוח - כבר בעת ההשכרה חייב להיות בידי המשיכר (הנתבעת כאן) ביטוח צד ג' לגבי כל הרכב שלו - פניה ב'yc התובע ממשרד התחבורה, וגם למפקח על הביטוח במושך האוצר. מצ"ב העתק הפניה המשותפת כנصفה.

20. לאחר מעקב רציף מולו, ובמקומם לספק את המידע המבוקש, הסתנק משרד התחבורה ביום 26.7.2010 בمعנה הבא, והעתקו מצ"ב בנספח ט':

"משרד התחבורה אינו מוגדר להתערב ביחסים חוואים שבין חב' השכלה לבין לקוחותיה וכן כל זה בסוגיות כספיות העולות מהן. משדרנו אינו מאשר מראש את חוות השכרה, יחד עם זאת קיים נוהל לעניין ביטוח רכב השכלה אשר הוצאה ע"י המפקח על התבעורה (לנוחותך מצ"ב הנוהל). לצורך בדיקת עמידתה של החברה בתחום הביטוח כאמור אבקש להעיר אליו את הסכם ההשכרה ותנאי הביטוח של רכב שנותך למשתך במסגרת".  
[ההדגשות לא במקור – א.ו.]

הרגולטור מודה במחצל מתחמץ בכל הנוגע לחובתו לפי סעיף 41 לצו הפקוח – לאשר "נוסח הסכם השכלה".

21. הנהל שצירף הרגולטור שם, ונסתפח כאן, הוא מיום 6.5.2009. אכן, נקבע שם כי 贛ותו של השוכר לא לרשות כל ביטוח נוסף, וככל שקיים סיכון לחבות כספית בגין "תיק שיגרום לרוכב בתאונת", הוא פשטוט zychotom על כתוב ויתור על ביטוח הרוכב. מודגש, כי ביטוח לרוכב המושכר הוא בגדר ביטוח ר بواس, שהוא עצמו חוורג מגדר ביטוח חובה "שהוא ביטוח לנזקי גופ בלבד" (לנוסעי הרכב המושכר כמו גם לנוסעים רכב צד ג'). בambilים אחרים,

<sup>1</sup> ומהי חבות טעונה ביטוח לפי חוק זה? ראה סעיף 1 לפקודת ביטוח רכב מנוי [נוסח חדש], תש"ל-1970, המפנה לסעיף 3 שם, לפניו [הדגשות לא במקור – א.ו.]:

"(א) פוליטה לפי דרישותיה של פקודת זו היא פוליטה שהוציאיה מבטחה שהיא מושcha בשעת הוצאתה והוא מבטלת את - (1) בעל הרכב והנהג בו - מןגי כל חבות שהם עשויים לחוב לפי חוק פיצויים לנפגעים תאונות דרכיהם, תש"ה-1975 (להלן-החוק), ומפני חבות אחרות שהם עשויים לחוב בשל נזק גופ שגולם לדודם על ידי השימוש ברכב מנוי או עקב השימוש ב'; לענין זה, "נזק גופו" זו שימוש ברכב מנוי" - כמשמעותם בחוק.

(2) בעל הרכב הנהוג בו וכל אדם הנהוג בו בהתר ממנה - מפני נזק גופ שגולם להם בתאונות דרכיהם כמשמעותם בחוק. בambilים אחרות, על הרכב להיות מבוטח גם לפני צד ג', ביחס לחבות הCAFOLA של "בעל הרכב" ושל "הנהג ב'".

- ביטוח לרכיב (לרכוש המשכירה), הוא בדיני ביטוח סוג ביטוח הידוע כ"ביטוח מקיף" אם הוא לרכיב המושכר בלבד. אם מתווסף לו ביטוח המורחב גם לרכיב צד ג' אם ייפגע - אזי ביטוח מורחב זה הוא "ביטוח צד ג'".
- כלומר, ככלורה עולה מהגנה, כי אם השוכר לא וופש ביטוח מקיף, וביטוח צד ג' / אין לרכיב המושכר ביטוחים נוספים אלו. וממי אמרו השוכר לרכוש ביטוחים אלו – מחברת ההשכלה עצמה. עם זאת, ברור לחולstein כי אמור להיות בידי השוכר ברירת חופשית, לבחור לא לפתח ביטוחים נוספים פאלו, במפורש. הרגולטור כן הורה לאפשר לשוכר הרכב "לייטול על עצמו את הסיכון הכספי הכוויים בנזק שייגרם לרכיב בתאונת".
22. בהמשך אותו נוהל, הוא עוסק רק בהטלת חבות ב"השתתפות עצמאית" – אם וכאשר "שוכר הרכב רכש את כל הביטוחים שהוצעו לו בבתבב בمعد חתימת חוזה השכירות". ולא יותר עליהם מפורש ובכתב"ן [הציגות הנו כן במקור – א.ו.]. כמו כן, נדרש שם לציין בחוזה ההשכרה את גובה השתתפות השוכר במקרה ארוע נזקי.
- התובע טוען, כי נסח חוזה השכירות / השכירה של הנتابעת אינו תואם הוראת נוהל זו, וללא מפני שאינו כולל כל ברירת-מחצלן מודרש שט, ואין בו שום סעיף בנוסח "אני מסכים / לא מסכים לרוכש ביטוח מסווג זה או אחר ומוטר בזאת על רכישת ביטוח במקרה נזק לרכיב המושכר או לרוכש של צד ג'". גם לשיטתה, המטילה חיבוב בביטוח ללא ברירה לשוכר הרכב, לא פירט חוזה ההשכלה כי מדבר בהשתתפות עצמאית ומה שיעוריה.
23. כפי שצוין כבר לעיל, בהסכם שנישחה הנتابעת והቶבע נאלץ לחתום עליו, הסדר הביטוח הוא בנוסח אחר. בנוסף, הנתבעת התנתקה את מסירת הרכב בפועל לידיו התובע – בחתימת הסכמתו לרכישת ביטוח צד ג'. איזו ברירה יש לתמיר שהגיא אחרי טישה ארוכה מאהה"ב, עם אישור הזמנה במייל, כבר חדשניים מראש. נופך חומרה להתנעה זו יש כאן כיון שלתוועב כסוי גורף על כל הביטוחים, חובה או לא, דרך חברת האשראי שלו.
24. כבר אמר, כי הנחת-היחס בנהול הרגולטור משנת 2009 שגואה ואף מטעה כפי שיפורט להלן: כאשר מודיער נדרש שוכר רכב להשכרה ל"רכוש" ביטוח נוסף, בעוד בפועל מדובר בביטוח בפועל (لتיקופת ההשכרה) של ביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', שמיילא חובת המשכירה (הנתבעת פאן), לדאוג לקיומו בטוטם ההשכלה, גם בשהוכר אינו "רוכש ממנה" ביטוח נוסף מל'. لكن, סעיף הייתור על ביטוח"ה היה אמר להיות הפוך: בהעדר חבות השוכר בביטוח לפי בדיני הביטוח המנועי, ומחשש לגביות-יתר ואו לכפל-ביטוח", היה צריך להנחות חברות השכירה לכלול סעיף "הסכם" לוטסת-ביטוח [וליתר דיווק לגביות השתתפות השוכר בביטוח הקיים כבר בידי המשכירה] – לא סעיף "ויתור" על רכישת ביטוח נוסף. במיוחד, כאשר מדבר בביטוח מקיף ו/או ביטוח צד ג', אשר פפי שיפורט להלן – הרכב המושכר כן חייב ממייל להיות מבוטח בו על-חובן הנתבעת.
25. לאחר שהתוועב העביר למשרד התחבורה שוב את חלק ההסכם שהיה בידיו, ציין כי כלל לא נמסרה לו פוליסט ביטוח – התקבלה תשובה נוספת נספת של הרגולטור שם ביום 17.10.2010 ומצ"ב העתקה כנספה יי. גם הפעם, לא סיפק הרגולטור כל מידע או מסמכים כמפורט ממנו, אלא התנתקה להוצאות דעתו על פנייה התובע כהאי לישנא: "...מבחן החומר שעזרה אל מרדנו לא עולה מי חב' הרוץ הפרה את נוהלי הרשות". שוב, עם כל הכבוד, לא זה מה שתבקש ע"י התובע, ואין כאן כל נימוק מדוע הנتابעת לא הפרה את החוק (ולהבדיל מנהל), אם לאו.
- שוב, הנהול מניח הנחת-יסודות מוטעית, בנוסף למחדל של אי-פיקוח מראש על "נוסח הסכם ההשכרה" האחדיד עליו מחייבת הנتابעת את שוכריו ורכביה, כאמור יש בסיס חוקי לגביות כפל-ביטוח מהשוכרים, בהיפוי לביטוחי-החברה. שכבר שולמו ע"י הנتابעת לחברת הביטוח שלה.
- בנוסף, כפי שיפורט להלן, מדבר בנסיבות ממש, כיוון שתשובה זו מתעלמת מנהל קודם של אותו רגולטור משנת 1989, שהוסתר מעוני התובע בעקבות.

26. כיון שסמכך לאחר מכן הודיע הרגולטור הנוגע לביטוח כי חברות השכלה אינן "מבטיח", כפי שתואר להלן, המשיך החקיר מטעם התובע להתקדים. בהמשך, התגלה כי **קיימת הוראת הרגולטור להשכלה רכב ממש, עוד מיום 1.3.1989** - אשר קבעה כל חברות להשכלה רכב חיבות חובות ביטוח צד שלישי בגין נזקי רכוש בגין פגיעות של כל רכב מושכרם, החל מיום 1.5.89. אותה הוראה נולדה בשל ריבוי תלונות בגין תאונות של רכבים מושכרים שנוגייהם לא אותו.
27. **עובדות אלו נקבעו כבר כמייצא שיפוטי** בת"א (שלום ת"א 12085/03 ניו קופל בע"מ נ' אוויס בע"מ, תק-של 2004(3), 10820 (2004), פרק ה"דיזו" שם. אותו מימצא נקבע בהסכמה בשורה ארוכה של פסקידין עוקבים, גם בבר"ע (מחוזי ת"א) 3057/05 בסט קאר בע"מ נ' דגן<sup>2</sup>, תק-מה (4) 7485 (2006), סעיף 6.
28. **הרגולטור דן** (המפקח על השכלה רכב במשרד התחבורה) **לא הציג לتوجيه את הנהול זלעיל, לא יצא דבר קיומו, והוסיף ו"קבע" כי הנتابעת לא הפרה את נוהליו. לכך, **יער מצג מיטה לפני התובע**, בלשון המעתה.**
29. הרגולטור الآخر, המפקח על הביטוח, השיב לבסוף כי **אינו רבלנטי לעניין, כי חברות השכלה אינן "מבטיח"**, ואין בתחום סמכותו. ומכך בעתק תשובהו **כנספה י"א**. בדבריו:
- "חברות להשכלה רכב אינן מבטיח כהדרתו בחוק ולפיכך איןנו נתונים תחת פיקוחו של המפקח על הביטוח. הגורם המפקח על חברות אלה הוא משרד התחבורה, וזאת לפי צו הפיקוח על מצריכים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשמרת רכב), תשמ"ה-1985". (הדגשות לא במקור – א.ו.)
30. לפי נתוני משרד התיירות, נכנסו לישראל במשך שבע השנים שקדמו להגשת התביעה (2004-2010) סך של 12,964,500 תניריות בדרכן האוויר. מצ"ב דוחות לבניטים מאתר המשרד **כנספה י"ב**.
31. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה (למ"ס), לסוף שנת 2009, היו בישראל 13,511 כלי רכב מסוג "פרטיאי" המורשים להשכלה ולתיוור (לוח 17, מצ"ב **כנספה י"ג-1**). הדעת נותנת כי קיימים עוד רכבים להשכלה שיטת ה"לייסינג" בהיקף גדול בהרבה, אך אין עניינה של תביעה זו בסוגזה של השכלה. הוסף לכך, כי היקף כלי הרכב מסווג "פרטיאי" עולה בישראל מדי שנה בהיקף של 4.27% בממוצע לפי נתוני השנים 2009-2007 (לוח 2, מצ"ב **כנספה י"ג-2**). לפיכך, סביר להניח כי בשנת 2010 מספר כלי הרכב להשכלה ולתיוור עמד על 14,087.
32. ביטוח צד ג' לשנה, לרכב בעל נפח מולוע זהה (1300 סמ"ק) המושכר לנוהג לטוחה קצר משנה, עולה בשנת 2010 862 ש"ל לשנה. לעומת זאת, שנייה 2.36 ש"ל ליום – 36 אגרות ליום. מצ"ב הצעת מחיר עבור להגשת התביעה עצמה, **כנספה י"ג**. לעומת זאת, הנتابעת נבטה מהתובע 9 \$ ליום = \$ 3,285 בשנה. זהו **פער עצום להזחית**. **בשם המיסוי הביטוחי לטובה השופר וצד ג'** – עשתה הנتابעת רוחח מוציאין, **לא שופר תועלת ביטוחית** לשוכר הרכב, או לצד ג' אפילו אם חוו"ח נפגע מאותו רכב.

<sup>2</sup> כך קבעה שם כב' השופטת להר-שרון: "חברות השכלה חiybot, עפ"י דין לנתח רכב שמושכר על ידן. הפרת חובה זו מהוות הפרת חובה חוקקה המחייבת חברות בניזקיון, שחללה מכוח סעיפים 19(7) ו-40(א) לצו הפיקוח על מצריכים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשמרת רכב) התשמ"ה - 1985 (להלן: "צו הפיקוח"), וממה הוראת המפקח על התעבורה מיום 1/3/89 שקבע במפורש כי חברות השכלה, להבדיל מבעלים של רכב לשימוש עצמי, מחויבת בביטוח צד שלישי גם לנזקי רכוש. את ועד, סעיף 68 לחוק חוות ביטוח, התשמ"א - 1981 מטל על חברת השכלה חבות ישירה כלפי צד שלישי, גם אם לא ביטהה עצמה, במרקחה בו לא יותר הנטה. וראה גם דברי כב' השופט גולדשטיין בת.א. 12085/03 ניו קופל בע"מ נ' שי יעקב ואויס דן רכב ותחבורה בע"מ (פורטם באדר האינטראקט נבו) וכן ת.ק. (ב"ש) 1072/04 לוי נ' בלוסקאי השכלה רכב בע"מ (פורטם באתר האינטרנט נבו)." (ההדגשה ע"י הח"מ – א.ו.).

33. זאת ועוד. סקירת פסקי-הדין בהלכי נזקין בהם מערבת הנتابעת, במאגרי המידע המקוריים, מעלה כי מתוך יותר ממאותים היליכים לארך שנים, שופרסמנו למצער באתר "תיקדין", רק מיועט הן תביעות נגד הנتابעת ו/או שוכרי רכבי שנגגו ברכב בעת תאונה. באופן תמה, לא הזעיקה הנتابעת את חברת הביטוח שלה, אלא התיצבה להגן על עצמה עצמה, לצד הנagg הפוגע (שוכר רכבה).

34. העובדה כי חברת הביטוח של הנتابעת אינה מתייצבת בחזיות ממשימה אחת מהשתיים:  
(א) קיים ביטוח צד ג' על רכבי הנتابעת, אך מחמת גובה הנזקים הנتابעים הקרוב לסכום ההשתפות העצמית לרכב – מעדיפה הנتابעת להגן על עצמה בלי לידע את חברת הביטוח של;

(ב) לחילופין, לא קיים כלל ביטוח צד ג' על רכבי הנتابעת, ואין לה את מי להזעיק במקרה של תביעה מצד ג'.  
שתי האפשרויות מהוות הפרת חובה לפי הדין: הראשונה, לפי דיני הביטוח המחייבים מבוטח להוציא, למבחן על כל ארוע מהסוג גושא פוליסט הביטוח; השנייה, לפי דיני השכרת רכב, המחייבים חברת השכירה לדאוג מראש לקיומם של כל סוגים הביטוחים על רכבה, לרבות ביטוח צד ג', כאמור בהוראת הרגולטור משנת 1989, אשר הפסיק חזרה וקבעה את קיומו ותקופתו.

35. ועוד, מבחינה כלכלית גרידא, עלות ביטוח צד ג' לכל צל הרכב של הנتابעת, גם בתעריף המינימלי האמור לעיל (862 ₪ לשנה), בהנחה שיש לה רק 1,400 רכבים פרטימיים להשכלה, עומדת על 1,206,800 ₪ לשנה. אף אם ננקוט זהירות מופלגת ונניח כי 10% מכלוי הרכב של הנتابעת גורמים נזק לרכבי צד ג' כל שנה, בממוצע של 3,000 ₪, מדובר בעלות רק של 420,000 ₪. לפיכך, מבחינה כלכלית, כדי לחייב השכירה הנتابעת לא לעורך כל ביטוח צד ג' לרכביה, ולהרוויח כל שנה את ההפרש העומד על במעט 800,000 ₪.

36. ברם, לאור הוראת הרגולטור, המפקח על השכירות רכב במשרד התחבורה, עוד משנת 1989 חיבות חברות ההשכרה כן לעורך ביטוח צד ג' ודווקא לאור ריבוי מקרי התאונות בהם מעורבים שכרי רכבים להשכלה. הוראה זו הילא הבסיס לדחית טענות חברות ההשכרה, בפסקה שעיקרה הוזכרו לעיל, כאשר אין חבות בנזקי צד ג' מקום בו שוכר הרכב שלחן שפגע הצד ג' לא-אותר ע"י הנפגע או לא "רכש" ביטוח מאות החברה עצמה.

37. אם הרגולטור אכן אוכף את הוראותו-שלו מ-1989, ואף הסטייר דבר קיומה מהותי כמתואר לעיל, הסתרה מהשיטה את הרגולטור בא-ירצון לחשוף את מחדלי האכיפה. שלו-עצמם, חברות ההשכרה לרבות הנتابעת לכאורה מנצלות פירצה זו, וגבות סכומים עצומים משוכרי הרכבים שלחן, תחת הכותרת המטעה של "ביטוח צד ג'", כאשר לטובות שוכר הרכב ולטובות הצד ג'. בפועל, צד ג' גובה רק פעמי אחד את נזקי, וכפלו ה"ביטוח" אינו מועיל לאיש בלבד לחברת ההשכרה עצמה.

38. חברות ההשכרה כבר נחשדו לא פעם בגין פיצוצות באכיפה הרגלנטית אליהן. למשל, כאשר שיעור המיע"מ לתירועים הופחת לאפס (0), דוחו חלק מהחברות למע"מ על עסקאות עם מע"מ בשיעור אפס כאשר השוכרים הם תיירים, בעוד בפועל חברות מע"מ הייתה מלאה (לשוכרים ישראלים. מצ"ב פרטומי עתונות בנוגע לחבי' שלמה סיקסט והנتابעת עצמה. במקרה אחר, חב' דן (יאווס"י) נתבעה בגין ניפוי נזקי רכוש הנגרמים לרכביה, לעומת עליות התקין בפועל, כלפי הפוגעים ברכביה, בין אם אלו שוכרי הרכבים עצמם ובין צדדי ג'. התביעה שם ובקשה לאישורה כייצוגית הגעה לשלב של בדיקת אישור הסדר פשרה שם, בעת הגשת תביעה זו (ת"א [ת"א] 2302/08 אפרתי נ' דן בע"מ, בפניי כב' השופט בכיר). עיין בהחלטה שם מיום 12.9.2010, במאגר "תיקדין" [תיק-מה 16385 (3)2010]. הפרסומים מצ"ב בנספח ט'ו.

39. אי לכך, לצורך הארת המשמעות הציבורית והכלכלית של תובענה זו, ולאור הפרטיות המוגברת בה נוקטת הנتابעת, אשר דוחך רשם החברות שלא מעיד כי בעבר אכן הייתה חברה ציבורית משנת 1993, ובחרה לחזור להיות פרטית בשנת 2005, וاما וסבתה הרן חברות פרטיות לאורך כל שנות קיומן – אומד התובע בשלב זה, בזרירות רבה, את ההיקף הכלכלי של עסקאות כפלו "bijtowch" כאלו בשתי שיטות:

(א) בישראל היו בסוף שנת 2010 כלי רכב "פרטיטים" להשכרה ותיקן בהיקף של 14,000 כליים. בהינתן אפשרות סבירה כי לפחות 10% מכללי הרכב אלו הם צי' רכב של הנتابעת, אזו היא השכירה לפחות 1,400 כלי רכב לאורך כל השנה. הנتابעת גבהה בזיהוב מהתובע \$63 במשך שבעה ימי השכירה, בגין "bijtowch צד ג". כאמור מדבר בגבייה 9 \$ ליום מכל רכבמושכר, לפי הנתונים הידועים בשלב זה. הכפל ב-1,400 רכבים, והכפל ב-365 ימים בשנה בתפוסה מלאה, ותקבל 4,599,000 \$ בשנה. הכפל בשבוע שנים אחידות, ותקבל 32,193,000 \$. הכפל בשער חליפין ממוצע של 3.7 לפ' ותקבל 119,114,100 לפ'. אומדן זה הוא בערךים נומינליים במוקן,icut;

(ב) לחילופין, גם אם יוכת מטעם הנتابעת כי "זכותה" לගות משוכר הרכב מעין-השתתפות בעליות ביטוח צד ג' בהנחה כי היא עצמה כבר נושאת בו כלפי חברת הביטוח שלה, טוען התובע כי גבייה 9 \$ ליום כ"bijtowch צד ג'" מהתובע וכל שוכר רכב דומה – מופרות ביותר. הרי לפי שע"ח של 3.7 לפ/\$, בהכפלת 365 ימים בשנה, מדבר בגבייה של לפחות 12,150 לפ' בגין רכב בודד לאילו-Uber-ביטוח. כאמור לעיל, לפי נספח י"ד לעיל, ביטוח צד ג' ברכב דומה עולה 862 לפ' לשנה. לכן, מדבר בגבייה-מעל-העלות (הפרש/דלתא) של לפחות 11,300 לפ' לרכב מושכר במשך שנה. בהנחה שהATAB מחזיקה צי' רכב של לפחות 1,400 כליים, מדבר בגבייה של 200,200,200,200,200 לפ' בשנת 2010. הכפל בשבוע שנים לאחר מכן לקבל גביית רוח-מעל-העלות בסך 110,622,400 לפ', לפחות. שוב, הנتابעת אינה "mbetach" כפי שצינו המפקח על הביטוח, בתשובה לעיל. השוכר לא מקבל כל "bijtowch" נוסף בנגד החלטה שנגבהה ממנו, וגם צד ג' לא יכול פיצוי מוגדל בזכות גבית-יותר זו. אי לכך, מדבר בעשיית עושר ללא כל תמורת שכגד לשוכר או לצד ג'.

אף אם טועה התובע באמדים החילופיים לעיל, וכי הרכב של הנتابעת הוא בהיקף אחר (קטן או גדול יותר), אמדים אלו אינם להאריך עיניים ביחס להיקף התופעה בפן הכספי. ומדובר בחברה אחרת בלבד בענף זה.

40. התובע טועה, כי ראוי להציג גם את הפן ציבורי: רבים משוכרי הרכבים בישראל הם תעיריים, כמו התובע עצמו. תעיריים הם במידה רבה "קהל שbowy" בידי כל ספק מקומי, לרבות חברת השכרת הרכב:

(א) רוב התעיריים, סביר להניח, בודאי שמעו על תרבויות הנהיגה הישראלית היודעת לשם. כאשר חברת השכרת הרכב המקומית מציעה להם "ברירות ביטוח צד ג'", למורות שהרכב המשוכר ממיela מבוטה – השוכר הזר יעדיף לכת "על בטוח" ולבחור בתשלום נוסף זה, בספרו בטעות כי כך לא יהיה נזק אפשרי; זאת, בלי דעת כי אין סכנה לחישפתו לנזק לצד ג', כי הרכב חייב להיות כבר מפותח בהתאם ע"י המשכירה;

(ב) תעיריים השוכרים רכב בישראל, סביר להניח, כי רובם אינם עורכי לבדוק התאמת החיווב הסופי שהובילו בז' בעת השבת הרכב, לפניzeit הזמן מריאן להסכמה ההשכרה עליו חתמו, אשר אותיזמו הקטנות בודאי אינו מפותת להתעמק בו בעת חופשה בישראל;

(ג) תעיר הזר או ארעי במקום הזר לו. ייזום עימות עם ספק מקומי, מקיים בו תעיר מוצא ליקוי בשירות או במחיר שנגבהה ממנו, הוא מצב אשר תירגמו יירגע ממנו באופן טבעי. הרי השקעת משאבי הזמן ואולי הממון

הנדשים לניהול עימות כזה, במקומות בו השפה והתרבותות זרים לתיאר, היא גבולה באופן טבעי - לעומת הנסיבות לטייר באופן אישי. השקעה כזו את כבודה במוחך לתיאר – ולוא ושל ארונות שהייתה בארץ.

(ז) ניצול מצב החולשה הטבעית של התירירים, כמו תואר לעיל, על-ידי ספקים מקומיים בכלל, וחברות השכלה כמו הנتابעת בפרט, אופיינו ליחסו ספק עם "קהל שבוי".

41. התובע טוען, כי פניה היפות של ישראל מתקשרות כאשר היא מאפשרת גבייה-ושאoa כזו את מתירירים. מערכת המשפט, חלק מהמדינה, נקראת ע"י התובע, כי הוא אוהב ישראל, לתקן את המעוות, ולהסביר כתם זה.

42. אילולי גיבתה הנتابעת תוך עשיית דין לעצמה כך זה של \$63 מהתובע, בדיעד ולא הסכמו, לא הייתה נחשפת שיטתה, שגרמה לה לפחות לכורה גראף רוזח עצום בשבוע השנים האחרונות, ללא כל בסיס בדין.

## הטענות המשפטיות

### א. דין השכלה רכב מול דין החוזם

43. התובע טוען, כי דיני השכלה רכב מבוססים על דיני הפיקוח על מחיירים, שהם דינים הבאים להגנו על ארכנאים בענפי-שוק שונים ומגווניים. צו הפיקוח דלעיל הוא חקיקת-משנה הנסמכת על דיני הפיקוח. מחוקק המשנה הסמיך רגולטור מטאים, המפקח על התעבורה וליתר דיקוק המפקח על השכלה רכב משרד התחבורה, לפתח ולהצדיר את פעילות חברות השכלה. המפקח הנפיק לפחות שתי הוראות גוחל, לצורך ביצוע צו הפיקוח. הוראה אחת בשנת 1989, העומדת בתקופה עד היום ומאושורת בפסקה עד היום. הוראה זו בחר המפקח לא להציג בפני התובע, אך למזולו של התובע בימינו ניתן לאתר פסיקה לרבענית בזרכים עצמאיות. הוראה שנייה בשנת 2009, אותה כן בחר להציג בפני התובע, וצורפה כאן. המפקח לא הציג בפני התובע, למרות בקשוטיו החזרות, נתונם על ביצוע אכיפת הוראות הנהול שלו עצמו, או את רשותו הנتابעת לעסוק בהשכלה רכב.

44. מנגד, התובע טוען כי הנتابעת מהתימה את השוכרים, וגם את התובע החתימה, על הסכם שבירות בניוסחה החד-צדדי והאחיז. התובע ນפה לחותם על הסכם זה, שהוצג לו ראשונה בעמודו בדף משיכת הרכבים בטנייה הנتابעת בירושלים. הוא לא הוציא לו ממש חדשניים הימים שלפני מאז הזמן מראש את הרכב. המציג שהוצג בפניו היה מטעה, הן לגבי הדין החל בישראל, והן לגבי "חוותתו" להsplits לרפישת ביטוח צד ג' מעת הנتابעת - וכי אילולי בן לא יכול את הרכב שזמן מראש.

45. התובע טוען, כי לכורה "המושיאה מחברו עליו הראיה". לכורה, התובע מבקש להוציא בחזרה מהנتابעת \$63 שגבתה ממנו כ"ביטוח צד ג'". בפועל, ההסכם סותר את דיני השכלה רכב הנזריק מדיני הפיקוח על המחיירים בישראל, על הנintel להיחפץ לכך שהנتابעת תרים את נטל הראיה לביסוס הוצאה \$63 מכל התובע.

46. התובע טוען, כי הנتابעת אף לא מצינית בהסכם השכירות על בסיס איזו חובה בדיון הישראלי היא מבקשת לפotta על שוכר רכב ל"השתתף" בביטוח – שהיא עצמה רופשת לרכב מראש, בחובתה בSEGRETAT RISHON הרגולטור לניהולה חברת השכלה רכב, בכלל, ולפי הוראותו משנת 1989 בפרט המחייבות בביטוח צי הרכב לא רק בביטוח חובה (נזקי גוף כולל צד ג'), אלא גם בפיתוח מקיף (רכב המשכירה) ובביטוח צד ג' (רכב צד ג').

47. התובע טוען, כי בצד מה שאין בהסכם, שניטה הנتابעת לעצמה ובעצמה, יש בהסכם במפורש מגז מטעה פאי לו לשוכר הזמות לבחור באופן חופשי למכורה, בין חשיפה לתביעת שיפוי מהנتابעת במקרה של נזק לצד ג'.

בתקופת ההשכרה, בין תשלום נוסף לידי בגין "ביטוח צד ג'" – בסכום נוסף על דמי ההשכרה, **בצד 9 \$ ליום.**  
פוליסט הביטוח הנרכשת-לכארה אינה מצורפת להסכם ההשכרה.

48. התובע טוען, כי מנג' זה של ה"ברירה" המוצגת בפני השוכר, העומד בדף החבורה וממתין לרכב, מטענה **ביוון** שכל הביטוחים כבר קיימים, ולפנ"ן "תוספת בטוח" שתיגבה מהתושר לא תלגדי את היקף הפיסוי הביטוחי כלל, צד ג' לא יהנה מ"תוספת" זו כלל. בנוסף, כפי שפורט לעיל, הסכום הנגביה מהתושר בפועל תחת מנג' זה עיי' ניצול כרטיס האשראי שלו, גובה מאוד לעומת עלות האמיתית לנتابעת של "ביטוח צד ג'" בגין הרכב. בנוסח, ニסוח זה גם סותר את נוהל הרגולטור משנת 2009 שען העיג ביפוי התובע – ולפיו חיב ההסכם בין הנتابעת לבין התושר-הትובע לאפשר לו לאותר בכתב ובמפורט על "רפישת" כיסוי ביטוחי בלבדו. בנוסף, אףלו רוכש השוכר "ביטוח", חיב היה ההסכם לפרט במפורש את סכומי השתתפות העצמית שיחולו עליו, כמפורט בטבלה בנוול עצמו, כתקרות לבניה.
49. אי לכך, טוען התובע, סטיטו המהותית של נסוח ההסכם ההשכרה לחוק בישראל, מחובבת המשכירה-הנתבעת לבתוח את הרכב מראש בכל הביטוחים כולל צד ג', ומול חובתה לאפשר באמצעות בחירה חופשית של התושר-התובע לקחת על עצמו את הסיכוןם הכספיים במקרה של תאונה, היא שגרמה את כפיית התובע לחתום על "YES" **בסעיף ה"ביטוח צד ג'" בעומדו בדף בסניין הנتابעת בירושלים. התנהלות זו היא הפרת החוק כשלעצמה.**
50. התובע טוען, כי динי השכרת הרכב הם בעלי אופי מגן, והם ኮונטיים. התערבות המוחזק לא הייתה נדרשת אלולית התעוור אינטראס ציבורי בהגנה על שוכרי רכבים, שהם ציבור בלתי-מאורגן (במיוחד תיירים), בلتיאי-מיוזג, אקרים ומוגון, וחשוף במיוחד למזהם התאגידי העודף של חברות החברות. אם לא תאמר כן, ולא תראה בדיי השכרת הרכב דיני-מגן, והם יוכפפו לתנויות חוזיות שמנשות החברות בעלות הכח עוזף בשוק דין, ירוקנו דיןinos אלו מתוכן והמוחזקים ימצאו עצם ככלי ריק.
51. על כן, טוען התובע, כיון שהסכם ההשכרה סותר את דיני השכרת הרכב, כולל צו הפקוח, והוראות הנהלת של הרגולטור משנת 1989 ומשנת 2009, נסוגות הוראות ההסכם. הדינים כאן הם קוונטיים ולא דיספוזיטיביים. הענקה של כח חוזי בידי הספקים המוסדרים (חברות ההשכרה) לעקו באמצעות חוזי ההשכרה את הוראות הדינים, פירושה עשית פלסטיר את המערך החקיקתי המגנה לעיל. אי לכך, טוען התובע, אין בידי הנתבעת הגנה מפני טענותינו, אם תבקש להתבסס על ההסכם בין הצדדים, כי היחסים ביניהם חוסמים תחת דיני השכרת **רכב, שהם ענף של דיני הפקוח על המחריכים.**

## **ב. דיני חוזים אזרחיים**

52. חוק החזיות האזרחיים, התשמ"ג-1982 קובע בסעיף 4 חזות מתי תנאים בחוזה אחדים הם מקיפים. התובע טוען, כי ההסכם ההשכרה כאן עונה על הגדרת "חוזה אחד" בסעיף 1 שם. שני סוגים סעיפים מלפנים ולבנטאים כאן: ס"ק 4(1) "תנאי הפטור את הספל, באופן מלא או חלק, מאחריות שהיתה מוטלת עליו על פי דין אילולא אותו תנאי, או המסייע באופן בלתי סביר את האחריות שהיתה מוטלת עליו מכוח החוזה אילולא אותו תנאי". גם ס"ק 4(5) "תנאי המחייב את הלקוח באופן בלתי סביר להזיק לספק או לאדם אחר, או המגביל בדרך אחרת את חופש הלקוח להתקשר או לא להתקשרות עם אדם אחר".

53. התובע טוען, חיזב שוכר רכב ב"אחריות" לנזקי צד ג' בתוצאה מהשימוש ברכב המושך, למרות שהרכב אמר כבר להיות מבוטח עיי המשכירה בביטוח צד ג' – פירושו לפטור את הספק-המשכירה, היא הנتابעת כאן,

מהאחריות המוטלת עליה מכח הדין, האמור להשתקף בהסכם ההשכרה. תנאי זה מתוישב עם חזקת הקיפוח לפי סעיף 4(1) לחוק דין.

54. התובע טוען, כי הגבלת החופש של שכיר רכיב לא להזיק לביטוחו כלשהו, גם ביחס לכך, ולא להתקשר עם המשכירה או עם המבטה הנעלם שלה (شرطיו אינם נ מסרים בהסכם), וזאת גם בסתיויה לנוכח הרגולטור מושא 2009 המחייב סעיף מפורש של בחירה נטילת סיוכני תאונה על גב השוכר, כל אלו מתוישבים עם חזקת הקיפוח גם לפי סעיף 4(5) לחוק דין.

55. התובע טועה, כי אף הסיגים לתחולות החוק דין, בסעיף 23 בו, אינם חלים. בכך, התנאי בהסכם ההשכרה דין עוסק "בביטוח", ולא "בomezim ha-schirot" אשר רק הם "התמורה הכספיית" בגין עסקת השכרת הרכב בין התובע לבין הנتبעת. על כן, הסיג בסעיף 23(a)(1) לא חל. בנוסף, כמפורט לעיל, התנאים הנוגעים ל"ביטוח" בהסכם ההשכרה סוטרים את ה칙וקים החלים כאן, הם דינמי השכרת רכב וдинי הפיקוח על המחרירים. על כן, גם הסיג בסעיף 23(a)(2) לא חל. שני הסיגים הנוספים שם אינם רלבנטיים כאן.

56. אמנס בית-המשפט כאן אינו בית-המשפט לחוזים אחידים, אך התובע טוען כי ראוי לשנות הוראות אלו למגדר עניינו בעית שקידلت טענות התובע, והדבר גם בדבר בסמכותו לפי סעיף 19 לחוק דין. גם עמדת היושט המשפטיא לממשלה הופכת רלבנטית כאן לאור סעיף 20 לחוק דין. ראוי לקבוע, טוען התובע, כי הקובע טורקציה החוזית שבנהה הנتبעת בהסכם ההשכרה בכל הנוגע ל"ביטוח" בנוסך לדמי-השכרות – אינה רק שיטה והפרה של דינמי השכרת הרכב, אלא לחייבן ALSO גם תנאים מוקפים שאינם ראויים לאפייה כלל וחיננס ביטול, וגם בפרט לאור שיקולי זוק לפי סעיף 3(4) לחוק החוזים (תropyot shel haferat hozeh), התשל"א-1970.

#### ג. דין חזוי ביטוח

57. אכן, הנتبעת אינה "mbetach" כפי שקבע המפקח על הביטוח, בתשובה ל התביעה המצורפת כאן. עם זאת, לאור חובת הנتبעת לרכוש מראש ביטוח לסוגיו עבור צי הרכב שלו, ראוי להביע על היחסים בין להבטה (העולם) אשר התובע מניח כי הוא קיים.

58. חוק חזזה הביטוח, התשמ"א-1981, מקדיש את סימן ב' לפרק ד' הדן בביטוח נזקים ל"ביטוח אחריות". סעיף 65 קובע את "מהות הביטוח" כך:

"בביטוח אחריות חייב המבטה לשפות בשל הבות כספית שהມבוטה עשו להיות חייב בהצד שלישי; מקרה הביטוח חל ביום שבו נולדה עילית החבות האמורה".

ובסעיף 68 נקבע "מעמד הצד השלישי", שהוא אותו צד ג' בגין נולדה תביעה זו:

"בביטוח אחריות ראש המבטה - ולפי דרישת הצד השלישי חייב הוא - לשלם לצד השלישי את תגמולו הביטוח שהחייב למボות, ובבד שהודיע על כך בכתב למボות 30 ימים מראש והມבוטה לא התנגד תוך מקופה זו; אולם טענה שהມבוטה יכול לטעון כלפי המבטה תעמוד לו גם כלפי הצד השלישי".

59. לפיכך, טוען התובע, כל אימת שנפגע רכב צד ג' מרכיב מושבר של הנتبעת, המבטה של הנتبעת חב בשיפויו כלפי צד ג', ועליו לשלם לו את תגמולו הביטוח, ולא לנتبעת. שמע מיניה, צד ג' כבר אמרו להיות מבוטח בזמן מסירות הרכב לשוכר מידי הנتبעת. מה תועיל לכך ג' "תוספת ביטוח צד ג'" שתגובה המשכירה-הנتبעת מאת השוכר, לא תועיל ולא תוסיף דבר.

60. החוק דן מתייחס גם ל"ביטוח כפל", בסימן א' שם הדן ב"ביטוח נכסים". לשון סעיף 59 שט לא צפתה מצב של "תוספת" ביטוח כאשר המבוטה (שאינו " מבטח" בעצמו) - "ሞכר" למשתמש בנכס המבוטה "תוספת ביטוח", בעוד הנכס כבר מבוטה נגד אותו סיכון בדיק מול במקרהcano. סעיף 59 זו במצב בו מבוטה אחד רוכש ביטוחים אצל שני מבטחים שונים. גם אז, קובע החוק בס"ק (ב) כי:

"(ב) בוחן נכס ביטוח כפל ועליה סך-כלכלי הביטוח באופן בלתי סביר על שוויו הנכס, רשאים המבוטה וכל אחד מהמבטחים, בכל עת בתקופת הביטוח, לדריש הפקחת סכומי הביטוח עד לשוויו הנכס בשעת הדריש; נדרשה הפקחה זו יפהתו סכומי הביטוח לפי היחס שביניהם, ובמקביל יפהתו גם דמי הביטוח מיום הדריש".

61. טוען התובע, כי גביה סכום של \$ 9 ליום, רק עבור "ביטחון צד ג'", כאשר בו-זמנית הנتابעת לכארה משלםת למבטח שלא פרמיית ביטוח אותה מטרה בסכום כלשהו (שאינו גלי לציבור), נראה על פניה לא סבירה, במיוחד ברכבים קטנים כמו פיאט פונטו שכיר התובע מהנתבעת. על כן, גם אם הייתה הנتابעת בגדר " מבטח" (ואינה זאת), הרי ה"פרמייה" שנאלץ לשלם לה, יחד עם הפרמייה ששילמה עצמה למבטח שלה, בוודאי גרמו לעליית סכום הביטוח הכלל המשותף באופן בלתי סביר על שוויו הרכב הספציפי. לטענת התובע, מדובר בשיטת ניהול קבועה של הנتابעת, ואזיך הדבר ביחס לכל צי הרכב של הנتابעת.

62. לפיכך, טוען התובע כי היה זכאי, אילו היה באמת " מבטח" כדין על-ידי הנتابעת, לדריש הפקחת סכום ה"ביטחון" עד לשווי הרכב האמוי. בשלב זה, בהעדר רשיפה של פוליטק הביטוח של הנتابעת מול המבטח שלה, ושל "פוליטק הביטוח" של הרכב בגין ההשכלה דן וחיבור התובע ב"דמי ביטוח צד ג'" עיי' הנتابעת, נוצר מהתובע לבצע אפלו אמדן ראשוני ולבנטוי.

63. בנוסף, טוען התובע, כי סעיף 62 לחוק דן, העוסק ב"תחלוף", קובע כי גם מקום בו למבטח זכות פיצוי או שיפוי בלבד, כנוגג ברכב המושבר והמבויטה מראש על-ידי הנتابעת, אווי חשיפתו לתביעה כזו שהיא מיידי המבטח של הנتابעת, ולא מיידי הנتابעת עצמה. ראה ס"ק (א) שם. במקרים אחרים, "רכישת ביטוח צד ג'" מעת הנتابעת, אינה מבטיחה לתובע ודומו כי הגוף המבטח של הנتابעת, שהוא אישיות משפטית, נפרצת, לא פנה אליו בתביעת שיפוי במקרה שיארע " מקרה הביטוח". את התשלום מבצע התובע ודומו לנتابעת, לא למבטח של הנتابעת. את חשבונות המסל הcoilת תשלום זה קיבל התובע מהנתבעת, לא מהמבטח שלה.

64. אי-כך, טוען התובע, צא וראה כי גם לפי דין חוזה הביטוח, " מכירות ביטוח צד ג'" (ו"ביטחון" כלשהו) לשוכר רכב, אינה מגינה על שופר הרכב מתביעה תלווה של המבטח של המשכירה, אינה מושיפה לצד ג' תועלת בשלחו פיוון שהוא כבר מבוטח עיי' המבטח של המשכירה, ומזהה עשיית עושר ולא במשפט מצד הנتابעת, כפי שעוד יפורט להלן, תוך מגש שווה עקי ומאורגן היטב מצד הנتابעת.

#### ד. בחן חזקין

65. בדין הישראלי אין שוכר רכב חייב לרוכש ביטוח בנוסף על הביטוח שכבר קיים לגבי הרכב המושכר לו. חובה על החברת המשכירה, כגון הנتابעת, כמפורט לעיל עסקיה מצד הרגולטור, לבטח כל הזמן את הרכב, בכל סוג ביוטוחים, לרבות ביטוח צד ג'. הרגולטור לא הציג בפני התובע נוסח הסכם שאישר לנتابעת או לחברת השכירה כלשהו, לפיו היא זכאית להטיל על שוכר הרכב "ביטוחים" כלשהם. הרגולטור טען במפורש כי אינו " מטעבר" ביחסים החווים בין משכירה לבין שוכר הרכב ממנו. لكن, בהעדר חובה בדין המוטלת על השופר – מעבר לחובת המשכירה – לרכוש ביטוח כלשהו וביטוח צד ג' בפרט, ממצעת הנتابעת עולות גזל בלפי התובע ודומו.

66. במלים אחרות, טוען התובע, הרכב המושכר מבוטח כבר מ Mills ע"י הנتابעת. אין תועלת כלכלית לחברת הביטוח של הנتابעת, ו/או לצד ג' אם הוא אכן נפגע, מגביהות דמי "ביטוח" נוספים מהשוק. זהינו, מדובר רק בתופסת חכונה ישירה לקופת הנتابעת עצמה, ולא לקופת חברת הביטוח שלה.

67. זאת ועוד. כאמור כבר לעיל, כאשר יתרחש חוויה ארוע נזקי בתקופת ההשכלה ורכב צד ג' יינזק, אמורה חברת הביטוח של הנتابעת למסות נזק כזה. הרי מדובר בביטוח שהוא חובה על פי הדין, וכל בעל רכב להשכלה בישראל חפ' מי. במיוחד, ודוקא לאור ארעיות השימוש ברכב מושכר, והחלופין המהירים של הנגנים השוכרים לטוחחים קצרים. חובה על הנتابעת ודומותיה לוודא אי-חשיפתו לתביעות צד ג' באמצעות רכישת פישוי ביטוח נאות ללא קשר ל"הטלתו" שלא כדין על השוכרים. כמובן, גביית "דמי ביטוח צד ג'" בכל סכום שהוא משוכרי הרכבים מיותרת גם מבחן צד ג', שאמור להיות מופצת ע"י הכספי הביטוח המתמך של הנتابעת עצמה, ללא קשר לנגן-שוקר מתחלו זה או אחר.

68. לחילופין, טוען התובע, כי אם יתרור חלילה כי הנتابעת נמנעה מיצירת פישוי ביטוח על צי הרכב שלו בכלל, ועל הרכב שהשכירה לו בפרט, בביטוח צד ג', מדובר בראשנות ובתייה שהתוifa לה אינה גביהה מהשוקרים, ועוד בדייעך ולא הסכמתם, של "דמי ביטוח צד ג'" שאין דוע מי מקבל אותם, ומהי חברת הביטוח המבטחת. על המתרשל לשאת בנזקי התרשלותו, ולא להטילם או להחצינם על זולתו, ללא עילה חוקית.

69. לאור האמור לעיל, טוען התובע כי סעיף 52 לפקודת הנזיקין [נוסח חדש] מקנה לתובע עילת תביעה בגין גזל כספו, תוך ניצול פרטי כרטיס האשראי שלו שנדרש להפקיד מראש בידי הנتابעת:

"גזל הוא כשהנtabע מעביר שלא כדין לשימוש עצמו מיטלטlein שהזכות להחזיקם היא לתובע, על ידי שהנtabע לוקח אותם, מעבב אותם, משמיד אותם, מסר אותם לאדם שלישי או שלל אותם מן התובע בדרך אחרת".

70. התובע טוען, כי הנتابעת "העבירה" דרך חברת האשראי שלו שלא כדין לשימוש הנتابעת את כספו, בלי כל תמורה כנגד "העברית" זו, ועל כן עווה רוחה לעצמה תוקן גזילתו. כיוון שמדובר בשיטת ניהול עקבית של הנتابעת, כפי המשתקף גם בנוסח האחד של חוות ההשכלה שלה, מדובר בגזילות רבים מאוד.

71. מעבר לכך, טוען התובע, סעיף 63 לפקודת הנזיקין קובע גם עולת הפרות חובה חוקת. החובות החוקיות כאן נסקרו בהרחבה לעיל: דיני פיקוח על המחרירם ובצורך הפיקוח לפיהם, דיני חוות אחדים, דיני חוות הביטוח. על כן, אין מנוס מלפני התובע אלא לטעון גם כי הנتابעת עוללה לפיו ע"י הפרת חובות חוקיות אלו, כאשר הטילה עליו בכפיה חיוב כספי נוספת, מיותר, ללא תמורה – אשר חל עליה בלבד.

72. התובע טוען, כי מתווסף נופק של חוותה לעולות אלו של הנتابעת, לאור טענתה כלפי התובע, כאשר הביע מהאותו האישית לאחר השבת הרכב וחיויבו שלא כדין – מי מדובר בגלבה "לפי החוק". עם כל הבהיר, שימוש הנتابעת בשם החוק לשואה, כדי להצדיק דזוקא את הפרת החוקים לעיל מכך תוקן פגיעה בזולת, מזכיר מצב של כמעט "גבול ברשות החוק". ראוי להזכיר בנוסח, על כי הרגולטור בענף השכירות הרכב – עשה מלאכתו קללה מדי. אך זהה שעטו של בית-המשפט ושל הדין להתערבות, ולהעביר בקורתו השיפוטית על המתרחש.

## ה. רני הגנת הערכן

73. לאחר כל אלה, נקל לטעון כי בנסיבות דין חל גם **חוק הגנת הערכן, התשמ"א-1981**, כאשר בהגדרת "מכר" בסעיף 1 שם נכללת גם "השכרה". הנتابעת הילא אכן "**עובד**" כהגדרתו שם – "מי שעובד נכס", זהינו גם מי שימוש נכס, וכן מדבר ברכב המושכר. והנסיבות השכירותן כאן מגלם "**עסקה**" כהגדרתה שם – "מכירת נכס" לרבות השכירת הנכס, הוא הרכב המושכר ע"י הנتابעת לטובע. לבסוף, התובע הוא **"יצרך"** כהגדרתו שם – "מי שקנה נכס או מקבל שירות מעוסק במהלך השימוש שעיקרו אישי, ביתרי או משפחתי". הניסיבות כאן תואמות למגורי להגדרה זו: התובע שכר רכב מהנתבעת, העוסקת בהשכרת רכב, לשימוש אישי ומשפחתי.
74. **סעיף 2** לחוק דין אסור על עובך להטעות צרכן. בס"ק (א)(1) נקבע כי האיסור חל לגבי **"טיב, מהות, הנסיבות והסוג של נכס או שירות"**. התובע טוען, כי מציג הנتابעת כלפיו, כאילו הוא חייב לרוכש ממנה "ביטוח", בעוד בעול כבר קיים ביטוח חובף על הרכב, ולא מפני שהיא עצמה חייבה לבטה אותו זה מכבר מכח הרגולציה הchnה עלייה, פירושם הטעה: **אין ל"ביטוח" כזה טיב כלשהו, אין לו מהות כלשהי, וمشקלו של "ביטוח" זה הוא אפס**. הוסיף לכך את הודעת המפקח על הביטוח דלעיל, כי הנتابעת ודומותיה אין בגדר "בטיח", וקבע **הטעיה גורפת בדבר טיב, מהות, הנסיבות והסוג – של שירות ה"ביטוח" ש"מכרה" הנتابעת בפניה לתובע**.
75. בס"ק (א)(4) נקבע כי איסור ההטעיה הוא גם לגבי **"השימוש שנייתן לעשות בנכס או בשירות, התועלות שניתנו להפיק מהם והסיבונים הכרופים בהפ"**. התובע טוען, כפי שפירט כבר בהרחבה למעלה מכאן, כי באישור הזמנת הרכב, חוותים מראש, נקבע כי דמי השכירות יעדמו על \$ 166 לשבוע שכירות הרכב. הוצאות עוד כי ביטוח של \$ 9 ליום הוא אופציוני, אכן, גם הוזהר התובע כי ביטוח צד ג' הוא "חוובה", אך התובע טען והואichi לא קיים כל סיכון לצרכן, שוכר הרכב, מפני חבות כלפי צד ג', כיון שכבר קיים ביטוח צד ג', המוטל על **הנתבעת, העוסקת, מכח צו הפקוח ולפינויה הרגולטור**.
76. בס"ק (א)(7) נקבע כי איסור ההטעיה הוא גם ביחס ל**"השם או הבינוי המשחררי של הנכס או השירות"**. התובע טוען, כפי שפירט כבר למעלה מכאן, כי כינוי התשלום הנוסף שנגבה ממנו בשם "ביטוח צד ג'" מיטה ומוליך שלו. הנتابעת אינה "בטיחות" ואין לה רשות מהפקיד על הביטוח לעסוק בביטוח. התשלום של \$ 9 ליום אינו "פרמיית ביטוח", ולשוכר אין מוצגת "פוליסטט ביטוח". בנוסף, הרכב חייב כמובן להיות מבוטח ע"י הנتابעת בביטוח צד ג' על חשבון הנتابעת, כפי שנסקרו בהרחבה לעיל. **מדובר ב"ביטוח" ללא שום ביטוח מאחוריו**.
77. לבסוף בס"ק (א)(11) נקבע כי איסור ההטעיה הוא גם לגבי **"התאמתו של הנכס או השירות לתקון, למפרט או לדוג"**. התובע טוען, כפי שפירט למעלה מכאן, כי **"שירות"** של "ביטוח צד ג'", שכורה מוצג כתמורה לכיסוף של השוכר נגד סך \$ 9 ליום, לא מתאים לשום תקון של "ביטוח", לפי דיני חוזה ביטוח, ולפי הפקוח על הביטוח. בנוסף, החבות לבטח ביטוח צד ג' את הרכב מוטלת לפי דיני השכירת רכב שנסקרו כבר לעיל – על הנتابעת עצמה. מדובר בהזאה קבועה על הרכב, כמו הרשיון השנתי והטסט השנתי. **הנתבעת חייבת להוציא הזאה זו על הרכב – בין אם תגבה משוכר בלבדו "השתפות" ובין אם לאו. מדובר בשירות" ללא שום שירות מאחוריו**.
78. התובע טוען, כי עצם הפרדה בחשבוןות בין "דמי שכירות" לבין "דמי ביטוח", מעידה על נסיוון לכאורה על תכנון מס מחוקם – בעוד **"דמי שכירות"** הם **הכנסה מעסיק** של הנتابעת וחיבטים במס הכנסה, "דמי הביטוח" יכולים להיות מדווחים רק כהחזר **הזאה** של הנتابעת, כי הרוי היא כבר שילמה על ביטוח צד ג', כחובה על פי הדין החל עלייה. **כלומר, לא רק שה"שירות הביטוחי" אינו תואם לשום תקון לפי שום דין, אלא הגביה "עבورو"**.

תחת המוכרת "דמי ביטוח" משרתת לאזרוח רק תכוננו מס מחוכם, שהזמין גם ניצולו לגביה סכומים העולים אפילו על הוצאות המקורית של דמי הביטוח שמשלמת הנتابעת למפתחו שלה בפועל. תכוננו מס מחוכמים מועליים אולי לעוסק המתכוון ומצבע אותו, אך אין בהם לחסום דין נורטובי<sup>3</sup> במהות ה" עסקה", מהות ה"שירות", ומהות ה"מחיר" המוטל על הצרכן השבוי בידי העוסק, במרקחה דן.

79. כאמור לעיל, ההטעה בוצעה גם בפיתוח העסקה בפועל, בדף מס' 10 הנتابעת בירושלים. שטח המציג המטענה, כאשר נציג הנتابעת סרב למסור לתובע את הרכב המזומן עד שהתווער יחתום חתימתה- הסכמה ליה YES" בסעיף החבות בביטוח צד ג'. הטיעון כי מזובר ב"רובה" חור על עצמו. **מניעת השימוש ברכב המזומן, באילו לא ניתן לעשות שימוש بنفس זה, או לקבל את שירות ההשכרה, היה בגדר הטעיה ובתי.**

80. המחוקק חוסיף וקבע בחוק דן, בסעיף 3(ב) כך:

"(ב) לא יעשה עסק דבר - במעשה או במחלה, בכתב או בעל פה, או בכל דרך אחרת, שיש בו ניצול מצוקתו של הצרכן, ברווחו, או הפעלת השפעה בלתי הוגנת עליו, הכל כדי לקשור עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים, או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת."

התובע טוען, כי **מניעת השימוש ברכב המזומן, בלי לחתום לשובר באמת אופציית להשתחרר מה"חבות"** הנענuta המיורמת לתשולם בביטוח צד ג' – במעמד הגעתו אחריו טישה מראה"ב לסנייפ הנتابעת בירושלים, מהוות השפעה בלתי הוגנת, המנצל את מצוקתו של תייר המגיעה לאירוע. ואף אם הוא נמנה על מיעוט התירים המבינים עברית מזוברת, התייר נמצא בסביבה הזרה לו שאינה סביבתו הטבעית והabituit. התובע היה זוכה לרכב עד כדי כך שהזמין חדשניים מראש בהזמנה מוקונית. **איש לא התריע בפנוי עד הגעתו לדפק,** כי אם לא יכולם לשלם "ביטוח" – לא ימסר לייזו הרכב. **אט איז זו השפעה בלתי-הוגנת המנצל את מצוקתו של תייר בעת הגיעו לארץ, קשה להלום השפעה בלתי-הוגנת אחרת.**

81. הקשר זה ראוי גם לציין, כי סעיף 5 לחוק דן העוסק ב"עיריות חוזה וمسئילות העתק", קובע בס"ק (ב), כי:

"עוסק, העומד לחתום על חוזה עם הצרכן, חייב לחתום לו הוזמנות סבירה לעין בחלון לפני חתימתו, וכן למסור לו עותק ממנו לאחר החתימה."

התובע טוען, כי למורות שהזמין את הרכב החדשניים מראש, הנتابעת או מי מטעמה, לא טrho להציג בפניו מראש את החוזה, כך שלא ניתנה לו כל הזדמנות, שלא לומר "הוזמנות סבירה", לעין בחלון לפני חתימתו. הצגת החוזה לפני השוכר ממש בעת הגעתו לדפק בסנייפ הנتابעת, והודעה כי אם לא יחתום לאalter על מה שהוצע לו כחובב "אופציאונלי" לפי טופס ההזמנה המאורשת מראש, הוא לא יוכל לקבל את הרכב – כל אלו אינם **עלים בקנה אחד עם אמת-מידה של היגיינות עסקית**, העולה ממחबות ליתן לצרכן, שוכר הרכב כאן, "הוזמנות סבירה לעין בחלון לפני חתימתו".

לאחרונה, בג"ץ 861/07 **كمחי ואח' נ' רשות האגדות השיתופיות ואח'**, תק-על 2010(4) 2314 (2010), בית-המשפט הפלגוני לodesk בעקבות דין שהוא כאשר ניתה פיקול מצד עסק, בעת גביה תמורה על שירותיו שיוק שלו, במשך עשר שנים. התמורה פוצלה משיקולי מס, שהעסק הודה בהם, כאשר חלק סוג כ"עליה" על שירותיו השיווק ולבן חב במס הכנסה, והיתרה סוגה כ"השתתפות בהון מניות בתאגיד" שהקנה העסק לצרכני השירות, וכן הופטר העוסק ממיס הכנסה. לימים, כאשר ביקשו הצרכנים לפדות בשוק הכספי את ה"הון", נטען כי הגובה המפוצלת הייתה נטועה בשיקולי תכנון מס. בית- המשפט העלינו קביע, כי גם אם הדבר היה נכון, אין בכך לחסום דין נורטובי במחות החיבור, וכי בפועל בין הוקנו יחידות השתתפות בהון המניות של העסק נטוון השירות – לצרכנים, במיוחד לאור האופי המותמך מאוד של יחסי הצדדים שם. כאן, להבדיל, השוכר והמשכירה של רכב להשכרה מנהלים מערכות יחסים קוצרת-טוווח, ה"שירות" של "ביטוח" הוא רק מותכו, ולצרכו לא מוקנה דבר מצד הנتابעת נגד "דמי הביטוח" בלבד חרשו כיס, שככל כלו תורם רק לפיתוח הונה של נותנת השירות-שאינו-שירות. ראה שם, סעיפים 17, 55 – 57.

אמות-מידה כזו גם מחייבת, כמובן, כי העוסקת, משכירות הרכב הנتابעת, תתריע בפני התובע הצרך במפורש, בעת החזמנה, כי אם לא יחתום שהוא מסכים לשלם גם "בietenoch zad gey" לפחות, שהוגדר בהזמנה כ"אופציונלי", הוא לא יוכל את הרכב.

82. סעיף 23 לחוק דן קובלע כי הפרות סעיפים 2 ואו 3 לחוק, כפי שנטען אכן לעיל, מהוות גם עבירה פלילית. בסעיף 23*א* הוסיף והחמיר דיןו של עבריין ממין זה, כאשר מדובר ב"גסיבותech מהמיירות" כהגדרתו בס"ק (ב) שם:

- "(ב) בסעיף זה, "גסיבותech מהמיירות" - אחת מכל:  
(1) המעשה מתיחס למספר רב במיוחד של צרכנים;  
(2) המעשה גרם נזק חמור במיוחד לצרכן או לקבוצת צרכנים;  
(3) עובר העבירה הפיק רוחחים או טובות הנאה גדולים במיוחד מהמעשה."

התובע טוען, כי נוסח הסכם ההשכרה מעיד על עצמו כי:

(א) מעשה ההטעיה וניצול מצבו של שוכר הרכב בעומדו בדפק הסניף כך שמופעלת עליו השפעה בלתי-הוגנת, הם מעשים המתייחסים לכל צרכני השכרת הרכבת, שהם במיוחד: אם ואם מניה כי לנتابעת רק 1,400 רכבים להשכרה, וכל רכבמושכר לטוחחים קצריים של לא יותר שבועיים, מדובר ביוטר מ-70,000 שוכרים בשנה, וכמעט חצי מיליון שוכרים שבבע השנים האחרונות;

(ב) מעשים אלו גורמים לנזקים חמורים במיוחד לקבוצת צרכנים זו הנאלצים להסכים לחיובים נוספים על דמי השכירות שהוצגו להם מראש. היוותם ו Robbins תייריים – הם גט חווים לחץ והשפעה בלתי-הוגנת ממש בפתח שהותם בארץ הזרה להם, וכך גם חוותית התיוור בישראל נפגמת, תוך שהולכת ומצטברת פגיעה בתודמיה החברה והתרבות הישראלית, בוגוד למטרה המוצהרת של עיוזד התירועות לישראל ולטיסמה "הסבר פניך לתייר";

(ג) בנוסף – העוסק עובר העבירה כאן, היא הנتابעת, הפיקה רוחחים גדולים במיוחד ממעשים אלו, כפי שפירטוño לעיל. לפי אומדן התובע, נתבעת זו, בתחשיב זהה, הרווחה למעלה ממאה מיליון ש, לכל הפחות, במשך שבע שנים לפני הגשת התביעה זו, רק מגביתech "bijtach" מושברי רכבה.

83. סעיף 3(a) לחוק דן מעניק לצרכן שנפגע מהתנהלותו עסק,UILות תביעה וסעדים לפי פקודת הנזקין. אי לכך, טוען התובע, בנוסף לעולות הגזל, וועלות הפרות החובות החוקיות שפורטו לעיל, ביצהה הנتابעת כלפיו גם עוללה לפי חוק הגנת הצרכן. בנסיבות דן, טוען התובע, הוא זכאי גם לפיצויים לדוגמא לפי סעיף 3*A* לחוק דן.

## ג. זמן עשיית עשור ולא במשפט

84. המבקש טוען כי הצד השני של המطبع, לאחר שבחנו לעיל את הצד הנזקי עוולות הגזל והפרת החובה הוא הצד של עשיית עשור ולא במשפט. אם תתקבל טענה התובע כי גביות דמי הbijtach עליי הנتابעת מהתובע אינה**mbosset** על חוק כלשהו בישראל, אז הнатבעת פעלת "לא במשפט". הכנסתהו מסעיף "קטן" זה הפר-שוכר, כפי שנאמר בפרק העובדי, הוא בהחלט בוגדר "עשיית עשור" על חשבון השוכרים בישראל ומחוץ לישראל, במשך שנתיים שעברו עד הגשת התביעה זו.

85. התנהלותה של הנتابעת כמתואר בתביעה זו לעיל, היא בוגדר ニצול העובדה בשוק שוכרי הרפבים לטוחחים קצריים הוא שוק של צרכנים חלשים במיוחד: הטווח הקצר של ההשכרה מפחית את עניינם וכוננותם להשליע זמן ומשאבים בבחינת תנאי העסקאות, לפחות לעומת צרכנים המתקשרים עם ספקים לטוחחים ארוכים; המטרה לשמה נשכר הרכבת, במיוחד מטרת התירועות בישראל, עומדת בראש מעיני השוכרים ולא יחסיהם עם

חברת ההשכלה; אין גוף ייצוגי קבוע או זמני, זהינו אין בכלל גוף ייצוגי, אשר מטרתו להגן על קהל שוכרי רכבים לטוחים קצרים שלעצמם; הסכם הקטן יחסית של הגבה דן, פר-שוכר, מרטייע עוד יותר השקעת משאבים במחקר ובמאבק משפטי מול חברות ההשכלה בכלל, ומול הנتابעת בפרט.

86. ככל שזו ה استراتيجה של הנتابעת, מאחרו התופעה המתוארת לעיל, טענות התובע לעיל מפריכות אותה ומאיירות אותה כתופעה בלתי-חוקית. ובקיצור האומר כאן:

(א) הנתבעת חייבת בביטוח רכבה להשכלה, אם השוכרו בפועל ואם לאו, כלל ביטוח צד ג'. הטלת חיזב על שוכרי הרכבים ל"ביטוח" כלשהו, תוך מצגשו אילו השוכר "مبرח" למטרות שהנתבעת אינה "מבטיח", ואין מונפקת לשוכר "פוליטת ביטוח", מהויה הפרת שורה של חוקים, כמפורט לעיל. הנתבעת אינה חברות ביטוח בשלעצמה. גביה פרמיית ביטוח לצורך כלשהו, ללא רשות דין לביטוח, מהויה גזילה ממש, ללא כל הצדקה בחוק או בכלכלת או במוסך;

(ב) גביה "דמי ביטוח" משוכרי רכבי הנتابעת מופרדת מביתית "דמי השכירות", בלי מתן תמורה של "ביטוח" לשוכר עצמן. אם היא מוגדרת כ"השתפות בביטוח של הנتابעת" בספרי חשבוניותה ו/או מאזינה ולכן אינה מחויבת במס הכנסה, יש כאן מקום לבדוק הרשות הפלננטית. יש כאן מקום להגן על אינטראס הציבור כולם בגביה מס-אמת והפסקת עשיית עשר של הנتابעת ואולי חហותיה על חשבון כל הציבור;

(ג) הנתבעת מציינת בחוזה ההשכלה כי לשוכר אפשרות לבהיר סוגי ביטוח, אם כי לא ניתן לכיסוי צד ג', סעיף "ביטוח" צד ג'" בעמוד הפותח של ההוראות מאפשר רק חתימה על "YES". אם לא חותם השוכר חתימת-הסכם גם לידו – הוא איינו מקבל כלל את הרכב, גם אם הזמין אותו מראש. ומילא, כאמור, כמפורט לעיל, אין בסיס כלכלי או חוקי לקונסטרוקציית ה"ביטוח" בחוזה ההשכלה, מדעiera;

(ד) גביה סכום כלשהו מפלוני בדיעד, רק מכוח עשיות שימוש בפרטיש האשראי שלו שהפקיד ביד הנتابעת מראש, וללא כל בסיס בחום עצמן, כאשר ההוראות החד-צדדי בניות הנتابעת בלבד סותר את החקיקות הפלננטית, שנסקרו לעיל, פירשה גזל ועשיות עשר ולא במשפט במובן הראשוני ביותר.

87. על כן, טוען התובע, הוא זכאי להשבת הסכום שנגבה ממנו שלא במשפט, ולהצהרה כי על הנتابעת לחזול מעשית עשר ולא במשפט כלפיו או כלפי כל שוכרי הרכבים שלא גם כלפי העתיד.

## סיכום

88. לבית-המשפט הנכבד סמכות מקומית לדון בתובענה לאור מקום הנتابעת בעיר לו, וגם הסמכות העניינית לדון בתובענה לאור הבקשה המקבילה לנחל תובענה זו כייצוגית, וככל שזו תתקבל על-ידי בית-המשפט הנכבד.

89. כל טענותיו המשפטיות של התובע נטענות במצטבר או לחילופין, לפי תוכן הדיברים והקשריהם המהותיים.

90. לאור כל האמור לעיל, מבקש לקבל את התובענה, ליתן את הטעדים המבוקשים כמפורט ברישא, הן הסעד הבהירתי והן הסעד הבפני, ולהייב את הנتابעת בהוצאות המשפט הנגרמות לתובע לא רק בגין עניינו האישי, אלא בגין תרומותיו לתיקון תופעה נרחבת ועקבות של הנتابעת, לרבות שכ"ט ריאלי והולם למאצוי התובע, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום פסק-הדין ועד יום התשלום בפועל בצירוף-מע"מ בmonth.

  
אברהם אש, עו"ד  
התובע  
ב"כ

## תעוזר

הנני הח'ם, מר דיויד מרמלשטיין, ת.ז. (ארה"ב) 467324671, Elkins Park, PENN., USA, Cedar Rd. 8333, מ-ווען שחווזה רתי להצהיר אמת, וכי אילולי כן אהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק, מצהיר בזאת בתמייה לבקשתו לממן היינר ניהול וביעתי האישית בנגד חברת קשר רנט א קאר בע"מ, מייצגת חברת השכורת הרכבת "הרצ" בישראל, כתביעה ייצוגית, כמפורט להלן:

1. אני יהודי אזרח ארה"ב, איש עסקים אמיד, בן לניצולי שואה שהיגרו מאירופה לארה"ב. אני מוחג לבקר את בני משפחתי בישראל לפחות פעמי שנתי.

2. הנتابעת היא חברת ישראלית, העוסקת שימוש במותג "הרצ" ומשכירה רכבים לאנשים שונים בישראל. לפי יועץ משפט שקיבלת בדיעבד מב"כ עוזי א. ואש, בעבר היה שם הנتابעת "הרצ" קשר רנט א. קאר ישראל, אך בשנת 1985 שינהה שם להמשך הנכתי. זהה החברה פרטית, הנשלטה ע"י חברת פרטיאת אחות "קשר מ. ג. ג. השקעות בע"מ". זו מUIDה נשלטה ע"י חברת פרטיאת שלישית, היא חברת "מאר" חברה למכוניות ומשאיות בע"מ". ככלומר, הנتابעת היא חברת-בת לאמה וחברה-נכדה לסתבה. מצ"ב דוחות רשות החברות לגבי שלושתן נכספה א'. אף אחת מהן אינה נסחרת בבורסה לנירות ערך, כי איןן חברות ציבוריות. הדוחות התקופתיים השונים שלן אינם גלוים לציבור. מכאן, נתונים היקף ההשכורת וההכנסות מהן מצויים רק בשליטת הנتابעת, אמה סבtha.

3. ביום 31.1.2010 הזמנתי מאות סניף הנتابעת בירושלים רכב, מיום 31.3.2010 עד יום 6.4.2010. מצ"ב העתק אישור ההזמנה נכספה ב' ההזמנה בוצעה דרך אתר "הרצ" הבינלאומי במרשתת. מסרתי פרטי כרטיס האשראי הבינלאומי שלי. בהזמנה צוין כי מחיר ההשכורה לשבוע זה עמוד על 166 דולר ארה"ב (\$). צוינו חיובים אפשריים נוספים (optional items not included in quote), כגון בגין נסיעות בכיביש 6, וגם בגין ביטוח הרכב בסך 70 \$ לשבוע (CDW). חוזרת שם, בMSG "Warning Messages" כי אם אסרב לשלם בגין ביטוח (CDW) על הרכב>Total على "חובה לפי הדין" לשלם בגין צד ג' – "if CDW is declined, third party property damage [TPPD] is mandatory". ברם, אני אדם מנוטה המחזיק בכרטיס אשראי בינלאומי ונסעתי בעולם פעמים רבות, וידעו היה לי כי חברת האשראי מכטה את הביטוח שלו (CDW).

4. לפי יועץ משפטי שקיבلت בדיעבד מב"כ עוזי א. ואש, מידע בדבר תעריפי השכורה מצוין באתר "הרצ" בישראל ראה נכספה ג'. צוין שם כי קיימן "כיסוי צד ג' לבנייל" כרטיס אשראי מהויל המכטחים את לקוחותיהם בישראל." זהו בדיקת מצבו האישי. לא נאמר שם כלל זאת "חייב" שוכר רכב במקרה של אי-תשלום ישיר של בגין מסוג CDW לידי הנتابעת – לשלם חיוב כספי נוסף על דמי-ההשכורה לעיל, עברו "ביטוח צד ג'" (TPPD).

5. ככלומר, מצגי הנتابעת המפורטים בכתב של הנتابעת בשלב הראשון לאאותו נגד עיני כי אני צפוי בפועל לחיוב כספי נוסף מעבר ל-166 \$ דמי השכורת רכב לשבוע ימים.

בהתגעה לישראל, הגעתו לסניף הנتابעת בירושלים. אז נדרשתי ע"י נציג הנتابעת שם, בו במקום ובאותו מעמד, לחתום גם על "הסכם השכורה" באנגלית. מדובר במסמך אחיד המנוסח על-ידי הנتابעת עצמה, והוא לא הוצג בפני מושג. כמובן לא התנהל כל מוי"מ על נספח החסלים. כך, בעודיו עומד בסניף עייף מטישה ארוכת ארה"ב ומזכה לקבל את הרכב – נדרשתי לחתום על חוזה בן 3 עמודים בעלי טקסט צפוף. התחלתי לעיין בכל זאת לפחות בעמוד הראשון עליו נדרשתי לחתום בפועל. גיליתי כי אני נדרש לשלם "ביטוח צד ג'". כאשר מחתמי על

כך, וטענתי כי אני מעוניין בכיסוי כזה, ולא בכלל וגם בגלל הכספי של חברת האשראי שלי, הודיע לי נציג הנتابעת בסעיף כי אם לא אסכים להתחייב לשלם גם "דמי ביטוח צד ג'" (TPPD) ואם לא מאשר בחתימתי כי אני "מסכימים" לכך, לא יימסר הרכב לידי. בנסיבות כאלה, חתמתי בלילה ברירה על סעיף זה בנוסח האנגלית גם כן, ורק אז קיבלתי את הרכב שהזמנתי חדשניים ימים מראש (ו).

מצ"ב העתקי ההחלטה בשתי השפות, נספח ג' ונספח ד'. כאשר שבתי לחו"ל בטישה לפנות בוקר, לא אספתי את ההוראות כולם מהרכב, אלא את חלקו. העתק מלא נמסר לי (סרווק) מאות סעיף הנتابעת בירושלים בביקורי הבא בישראל, בינוואר 2011. באותו מועד נמסר לי גם העתק ההחלטה בערבית, אם כי איינו חותם כלל.

7. מאוחר יותר גיליתי כי מצד אחד בסעיף 4 להחלטה (ברישא) נקבע כי השוכר זכאי לבחור (Select) אחת מאפשרויות הביטוחות המפורטות שם. בסעיף 4א' נקבע כי "חו"ב" לפחות לרוכש ביטוח צד ג', לפי סעיף 4ג'. לא נקבע שם כי לשוכר "ברירת מחדל" לא לבקש כל כסוי ביטוח כזה. מצד שני, נקבע כי לנتابעת אין אחריות לנזקי השוכר עצמו ולרכשו ו/או לצד ג'. ראה סעיף 4 סיפה.

8. כאמור, כחלוף שבועיים, השבתי לנتابעת את הרכב עם צאותו מן הארץ. ליתר דיוק, כיוון שטיסתי היוצאת היהת בשעת בוקר מוקדמת מאוד, השיב בני אורה ישראל את הרכב לנتابעת למהירות בבוקר בסעיפה הירושלמי. הבן היה ממילא "הנהג הנוסף" ברכב כפי שדיווחתי לנتابעת מראש.

9. בעת השבת הרכב, ערכה הנتابעת חשבונות מס על-שמי, ואז התברר לי כי חוותתי בסכומים שונים שכמעט הכפילו את התשלום המקורי שהסכםתי מראש. סכום אחד נזק נטען לרכב, והוא איינו נשוא תביעה זו כיוון שאינו מתאים לתובעה ייצוגית, לפי יוזץ משפט שקיבלתי בדייעד מב"כ עו"ד א. ואש. סכום שני נזק לחיו"ב נוסף בגין "הנהג הנוסף", ברם מאז השיבה לי הנتابעת סכום זה ע"י זיכוין דרך כרטיס האשראי שלי. לפיכך,icut נותר החיו"ב בסך \$ 63 עבור "ביטוח צד ג'". העתק חשבונית המס מצ"ב נספח ה.

10. פניתי תחילה לחברת האשראי שלי ובהמשך לנتابעת עצמה, בשיחות טלפון ובדואר אלקטרוני. התשובה שהתקבלה לגבי חיו"ב הייתה כי כך מחייב החוק בישראל. מצ"ב העתקיהם נספח ו', כבר ביום 22.4.2010 כתבה לי נציגת שירות לקוחות בתב' הרץ:

"In Israel ,if Collision Damage Waiver is declined, the Third Party Property Damage is mandatory.  
If Collision Damage Waiver is accepted, the Third Party Property Damage is also included."

11. בהמשך, כתבה גם מנהלת מרכז שירות לקוחות לנتابעת עצמה, בדואר אלקטרוני ביום 16.5.2010, כך:

"Your on-line quote did not include any insurance; in every car rental one must have insurance.  
In your case, your credit card covers rental insurance in Israel., hence you did not have CDW & TP insurance, but could take the TPPD which is mandatory in cases like these. As explained to Hertz International Costumers Service. This insurance is mandatory specified on the rental's terms and conditions, clause 4a 'if the renter declines the CDW coverage, the purchase of PTTD is mandatory'.

12. הודיעתי לנציגת הנتابעת בו-באים כי עדין אינו מבין כיצד הגדרות החיו"ב הביטוחי כ"ברירה" (Optional) בהזמנה חדשנית מראש, הפכה בעת קבלת הרכב בסעיף ל"חו"ב" (Mandatory). מיד אחר כך, פניתי ליצוג משפטי בישראל ע"י ב"כ עו"ד א. ואש. מצ"ב העתק יפו כח קונסולרי נספח ז'. בשלב זה, התברר לי באמצעות היוץ המשפטי שקיבلتி ממנו, כי ענף השכרת הרכב בישראל מוסדר ע"י משרד התחבורה, באמצעות צו פיקוח על מרכבים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה-1985.

13. כדי לברר אם חוזה ההשכרה של הנتابעת קיבל אישור הרגולטור, וכי לקיבול מידע רלבנטי נוסף ובמיוחד לגבי היקפי ההשכרות בישראל מדי שנה בכלל, ולתאיירים בפרט, כמו גם לגבי סוג היבוטה "הנוסף" מעבר לביטוח חובה כולל כלפי צד ג' אם אושר בכלל לנتابעת להטילם על שוכרי רכבים, למروת שחיבר להיות בידי המשכיר (הנתבעת כאמור) ביטוח צד ג' לגבי כל הרכב שלו - פניה ב"כ עו"ד א. ואש למשרד התאחדות, וגם למפקח על הביטוח במשרד האוצר. מצ"ב העתק הפניה המשותפת גנספח ח.
14. לאחר מעקב ממושך, הודיעו שני הרגולטורים דלעיל, במקומות לספק את המידע המבוקש, סיפק משרד התאחדות ביום 26.7.2010 את המענה הבא, והעתקנו מצ"ב גנספח ט:
- "משרד התאחדות אינו נהג להתערב ביחסים חוזים שבין צד' השכירה לבין לקוחותיה ובכלל זה בסוגיות כספיות העלויות מהתה...  
משרדיינו אינו מאשר מראש את חוזה ההשכרה, יחד עם זאת קיים נוהל לעניין ביטוח רכב השכירה אשר הוציא ע"י המפקח על התאחדות (לנוחותך מצ"ב להנול)  
לצורך בדיקת עמידתה של החבלה בנותול הביטוח כאמור אבקש להבהיר לנו את הסכם ההשכרה  
ותנאי הביטוח של רכב שנותנו לרשותך במסגרתך".
- הרגולטור מודה במתוד מתמישך בכל הנוגע לחובתו לפי סעיף 41. dazu הפקות – לאשר "נוסחת הסכם ההשכרה".
15. הנהל שצירף הרגולטור שם, ונספה כאן, הוא מיום 6.5.2009. אכן, נקבע שם כי זכותו של השוכר לא לרכוש כל ביטוח נוסף, וככל שקיים סיכון לחובות כספית בגין "נזק שיגרם לרכב בתאונת", הוא פשוט "יחתום על כתוב ויתור על ביטוח הרכב". אני סבור, גם לפי עוץ משפט שקיבלת בדייעבד מב"כ עו"ד א. ואש, כי "ביטוח לרוכב המושכר" הוא באמות ביטוח נוסף מעבר לביטוח נזקי גופו כולל של צד ג', שהוא ביטוח החובה על הרכב, אשר ה חובות בו מוטלת על המושכר מודיעיקה, וחיבב הוא להתקיים כבר בעת מסירות הרכב לשוכר.
16. בהמשך הנהל, הוא עסוק רק בחטלה חובות ב"השתתפות עצמית" במקרה בו "שוכר הרכב רכש את כל הביטוחים שהוצעו לו בכתב במעט חתימת חוזה השכירות. ולא יותר עלייתם מפורש ובכתב" [הձשיות כן במקור – ד.מ.]. אם אני קורא את היחסים באנגלית, נסח חוזה השכירות / השכירה של הנتابעת אין תואם הוראת נוהל זו, ולא מפני שאינו כולל כלל ברירת-מחדר חדש שט, ואין בו שום סעיף בנוסח "אני מסכים / לא מסכים לרכוש ביטוח מסווג זה או אחר, או אני מותר בזאת על רכישת ביטוח במקרה נזק לרכב המושכר או לרכוש של צד ג'".
17. בנוסף, הנتابעת הנתנה את מסירת הרכב בפועל לידי – בחתימות הסכמתי לרכישת ביטוח צד ג'. איזו ברירה יש לי, כתיר שמנגע עייף אחריו טישה ארוכה מאורה"ב, עם אישור הזמנה תודשיים מראש בכיסוי העניין אף חמור יותר מכך, לאור העובדה כי יש לי כיסוי גורף על כל הביטוחים ככל הנדרש, דרך חברת האשראי שלו.
18. אני חולק בכל הכבד הרואוי על הנחת-היסודות של נוהל הרגולטור לעיל, כאילו מודיעיקה נדרש שוכר רכב להשכירה לשלם ביטוח נוסף ככלשו, ובוודאי לא כאשר מדובר בביטוח חופף (لتיקופת ההשכרה) לביטוח צד ג' שמלילא חובת המשכירה (הנתבעת כאמור), לדאוג לקיומו כבר בעת ההשכרה. על כן, סעיף ה"ויתור על ביטוח היה אמרו להיות הפוך: בהעדר חובות בדייני הביטוח המונע, לאור החשש לכפל-bijoux מיותר, היה צריך להנחות את חברות ההשכרה לכלול סעיף "הסכם" "דוקא, ולא סעיף "ויתור", לרכישת ביטוח, ובמיוחד כפל-bijoux כאשר מדובר בביטוח צד ג'. קל וחומר, צריך היה לציין במסמך כי לשוכר ברירה לא לרכוש כל ביטוח, והסבירו אם בכלל – חל עליו. אני סבור כי הסיכון בוגע צד ג' כלל לא חל, לאור ביטוח החובה המוטל על הנתבעת מראש, לרבות לזכות צד ג'.
19. לאחר שב"כ עו"ד א. ואש העבירה למשרד התאחדות שוב את חלק היחסים שהיה בידי אז, וציינה כי כלל לא נמסרה לי פוליסט ביטוח – התקבלה תשובה נוספת של הרגולטור ביום 17.10.2010 ומצ"ב גנספח י. גם הפעם, לא סיפק הנמען כל מידע או מסמכים כمبرושים ממנו, אלא התנדב לחוות את דעתו על פניתי כהאי לישנא: "...מבדק החומר שעברת אל משרדיño לא עולה כי צד ג' הרץ הפרה את נוהלי הרשות". שוב, עם כל

הכבוד, לא זה מה שביקשנו, וудין אין בכך מענה על השאלה האם הנتابעת "הפרה את החוק הישראלי". הנוהל מニア הנקה-יסוד מוטעית, בהמשך למחדל של אי-פיקוח על "ונסח הסכם החשכלה", כאילו יש בטיס חוקי לגבייה כפל-ביטוח מהשוכרים בחיפוי לביטוחי-החוות שולמו ע"י הנتابעת לחברת הביטוח שלה.

20. המפקח על הביטוח השיב לנו לבסוף כי אין רבלנטי לעניין, ומכך' העתק תשובתו נכפת י"א. הדבריו:

"החברות להשכלה רכוב אינן מבטח מהגדתו בחוק ולפיכך איןנו נתונים תחת פיקוחו של המפקח על הביטוח. הגורת המפקח על חברות אלה הוא משרד התאחדות, זאת אף צו הפיקוח על מרכבים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), תשמ"ה-1985."

21. לפי יעוץ משפטינו שקיבנתי בדיעד מב"כ ע"ד א. ואש, לפי נתוני משרד התיירות, נכנסו לישראל במשך שבע השנים שקדמו להagation התביעה (2004-2010) כ-12 מיליון תיירים בדרכו אויר. מצ"ב דוחית מאתר המשרד נכפת י"ב, ראוי להוסיף להם גם שוכרי רכבים ישראלים, ובמשך שבע שנים ניתן להניח כי מדובר במקרה של מיליון עסקים שכירה לטוחות קבועים. אם תתקבל טענתי כי גביה 9 \$ ליום על ביטוח שכלל לא נחוץ אפילו לטובת צד ג', מדובר ברוחה בלתי-חוקי של הנتابעת, המשמעות הכלכלית של תביעתי היא כבידה ביותר. אני מצרף גם נתונים מהלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נכפת י"ג, לעניין מספר כלי הרכב להשכרה ותיקו בישראל.

22. אני מבקש להציג פונציבורו נוסף: רבים משוכרי רוכבים בישראל הם תיירים, כמו עצמי. התיירים במידה רבה "קהל שbowy" בידי כל ספק מקומי, לרבות חברת השכרת הרכב:

(ב) רוב התיירים, בוודאי שמעו כמו עמי (ואני גם רأיתי בעצמי) על תרבויות הנהיגה הישראלית הידועה לשםצה. כאשר חברת השכרת הרכב המקומיות מציעה לתייר "ברירת ביטוח צד ג'", למרות שהרכב המושכר כמעט מבודח – השוכר הור יעדיף ללכת "על בטוח" ולבחר בתשלום נוסף זה, בסבירותו כי כך לא יחשך לנזק אפשרי. זאת, בלי דעת כי אין סכنة לחשיפתו לנזק לצד ג', כי הרכב מבוסח כמעט על-שם המשכירה. אני נוסע ותיק בעולם, וידעתי שלפחות בגל חברת האשראי שלי אינו חב בביטוח, וכן למעשה הופתעתי מהחייב הכספי בדיעד ע"י הנتابעת;

(ג) תיירים השוכרים רכב בישראל, בדרך כלל לא עוצרים לבדוק התאמת החיוב הסופי שהויבבו בו בעת השבת הרכב, לפחות ההזדמנות מראה לה הסכימו או להטכם ההשכרה עליו חתמו, אשר אותיותינו הקטנות בוודאי אין מפתחות להתעמק בו בעת חופה בישראל. כתייר, אתה מרווח בחוויות סביר ולא באותיות הקטנות בחוזה ההשכרה הטמון בתא הcppot ברכב;

(ד) תייר הוא זו אреוי במקום הזה לו. אני מעיד על עצמי, למרות ביקוריים קודמים בישראל. ייזום עימות עם ספק מקומי, מקום בו תייר מוצא ליקוי בשירות או במחair שנגבה ממנו, הוא מצב אשר תייר יירתע ממנו באופן טבעי. גם אני התלבטתי רבות עד שהחלטתי לא לוותר על מה שנראה לי כגילה מכיסי. הרוי השקעת משאבי הזמן ואולי הממון הנדרשים לניהול עימות כזו, במקומות בו השפה והתרבות זרים לתייר, היא גבולה באופן טבעי לעומת הנזק הנגרם לתייר (לי) באופן אישי.

(ה) ניצול מצב החולשה הטבעית של התיירים, כמתואר לעיל, על-ידי ספקים מקומיים בכלל, וחברת השכרה כמו הנتابעת בפרט, אופייני ליחסו ספק עם "קהל שbowy". אני איש עסקים, ומודע היטב לחוסר האיזון בין צד חלש לבין צד חזק בעסקה כלכלית. תייר הוא תמיד צד חלש לעומת ספק מקומי.

23. פניה היפות של ישראל, אהובת עלי ועל משפחתי, מתחברות כאשר היא מאפשרת גביה-שוויota כזאת מתיירים. אני קורא למערכת המשפט, בחלוקת מהמדינה, לתקן את המעוות, ולהסדיר עננה זו.

24. אילולי גבהתה ממנה הנتابעת תזק עשייתן לעצמה סך זה של \$63 ללא שום סיבה, בדיעד ולא הטעמי, לא היתה נחשפת שיטחה, שגרמה לה לפחות לכארה גראף רוח עצום בשבוע השנים האחרונות.
25. בಗלי ובמצבי הכלכלי יותר חשוב לי החיבט הכספי של התנהגות הנتابעת, וחברות השכלה דומות לה בישראל, אם כי גם ההיבט הכלכלי במיוחד אט תואשר התביעה כייצוגית, יש לו ממשמעות.
26. זה שמי, זו חתימתו וכל דברי לעיל אמת.

*Dan Mamlash*  
 ינואר 2013  
 דיוויד מומלשתין

אני החר"ם, אפרת ואש, עו"ד, מ.ר. 11837, מאשרת כי ביום 24.1.2011 הופיע לפני מר דיוויד מומלשתין, אשר הזודה בפני לפי ר.ג. (ארה"ב) 467324671, והזכיר לי אישיות הארץ הדובר עברית, ולאחר שהקרהתי לפני את תוכן ההצעה ונרגמתי לו מונחים שהתקשה בהבנתם בעברית, ולאחר שגם הזורתנו, כי עלי להצהיר את האמת וכי להא צפוי לעונשים הקבועים בחוק אט לא יעשה כן, אישר נכונות תצהирו לעיל וחתום עלי לפניו.

  
אפרת ואש, עו"ד  
 מ.ר. 11837

בית-משפט מתחו-מינהלי - תא זמוכו מומלשתין-הרץ-קסל/תערכות/ותצהיר ד.מ. לבקשתו ויעז

## רשימת נספחים וasmcataot

מרמלשטיין – חרן / קשר

נספח א' – תדפסי רשם החברות לגבי הנتابעת, אמה, וסבתה.

נספח ב' – הזמנת התובע מסניף הנتابעת בירושלים ביום 31.1.2010.

נספח ג' – מידע בדבר תעריפי השכלה מאתר "הרץ" ישראל

נספח ד' – העתקי הסכם ההשכלה במעמד מסירת הרכב לתובע בשתי השפות.

נספח ה' – העתק רשותנית המס מאות הנتابעת לתובע, מיום 6.4.2010, עם השבת הרכב לידייה.

נספח ו' – התכונות בדו"ח בין התובע לבין הנتابעת וחב' הרץ.

נספח ז' – יפי כח קונסולרי של התובע לב"כ עוזייד ואש.

נספח ח' – פניות ב"כ התובע למפקח על התעבורה / השכרת רכב, ולמפקח על הביטוח, במכתב משותף לקבלת מידע.

נספח ט' – תשובה המפקח על התעבורה / השכרת רכב מיום 26.7.2010, בצוירוף נוהל משנת 2009

נספח י' – תשובה נוספת של המפקח הנ"ל מיום 17.10.2010, בה חיווה דעתו על התנהלות הנتابעת, בלי שהתblkש.

נספח י"א – תשובה המפקח על הביטוח באוקטובר 2010, לפיה הנتابעת אינה "מבטח" וכן סמכותו אינה חלה עליה.

נספח י"ב – דוחות משרד התיירות בדבר כניסה תיירים לישראל בשבוע השנים 2004-2010.

נספח י"ג – טבלאות נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לגבי מספר כלי רכב להשכלה ותיק, וקצב גידול רכבים.

נספח י"ד – הצעת מחיר לביטוח צד ג' לרכב דומה לשנת 2010, ע"ס 862 ש"ן.

נספח ט"ו – פרסומים בעיתונות הכלכלית ("גלובס") : חדשנות ביחס לחברות השכרת רכב לגבי ניצול פירצות בפיקוח

ובאיפת השלטונית לגבייה.

asmcata 1 – צו פיקוח על מוצרים ושירותים (הסעת סיור, הסעה מיוחדת והשכרת רכב), התשמ"ה-1985

asmcata 2 – בג"ץ 1338/99 פרקר ואח' נ' שר הפנים ואח', לא פורסם.

asmcata 3 – פסק-דין חלק, וע [מרכז] 223/02 פוגל ואח' נ' מ.א. דרום השרון.

asmcata 4 – רשיון פרסום עוזייד אפרת ואש.

asmcata 5 - ת"א [ב"ש] 2104/96 סיון נ' מכתשים ואח', לא פורסם.

asmcata 6 - ת"א [ת"א] 1146/99 אוטו-קט נ' הפל.

asmcata 7 – רע"א 8200/99 הפל נ' אוטו-קט, בצוירוף תיאור הדיוון בבית-המשפט העליון בעtauן "זה מפרק".